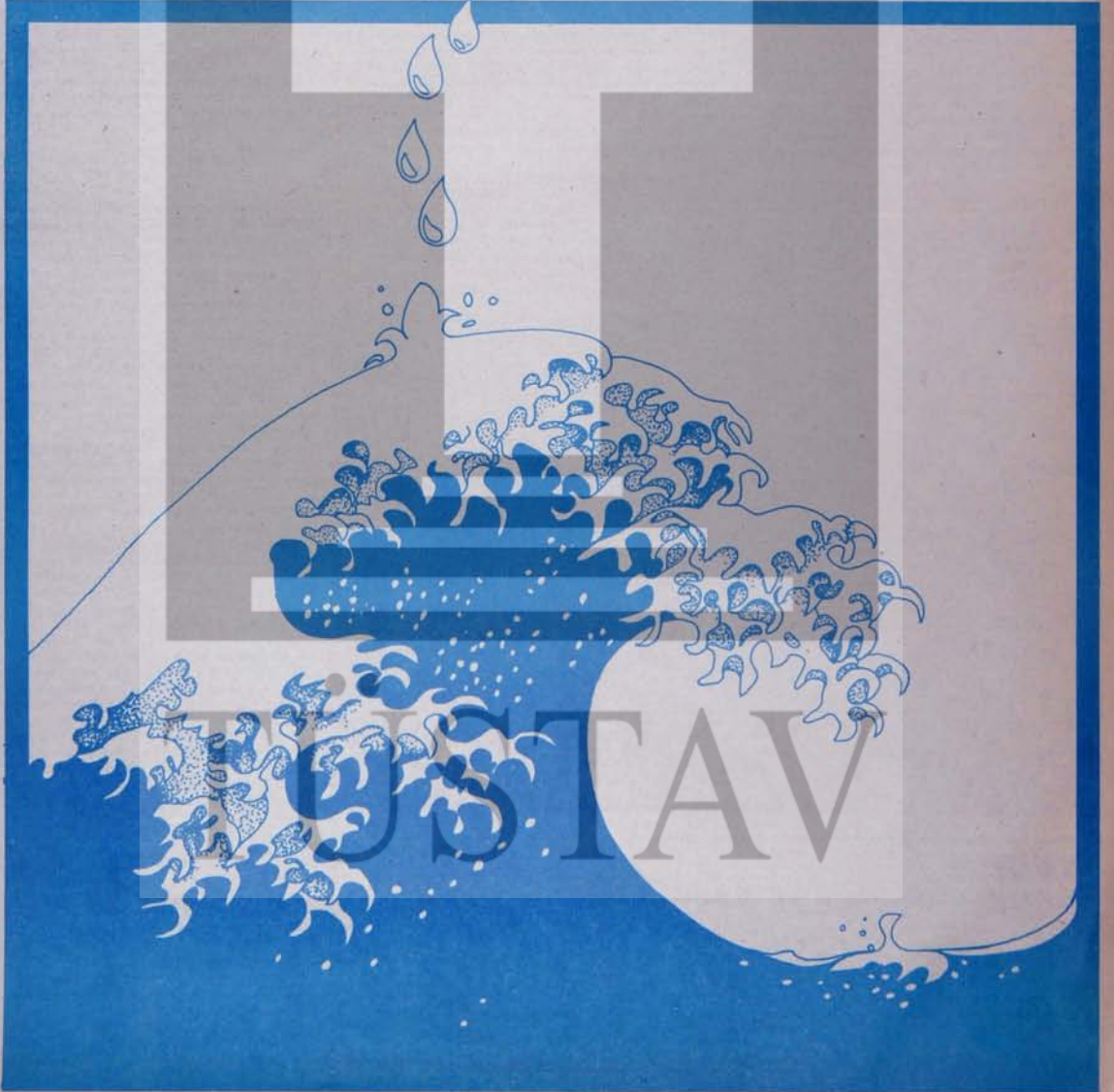

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 130-4 EKİM 1977 FİYATI: 5 TL

faşizme karşı birlik sorunu

Olumlu Bir Adım

24 Eylül Cumartesi gecesi Ankara'da TİP Yenimahalle İlçesi'nin düzenlediği Faşizme Karşı Birlik ve Dayanışma Gecesi başarıyla yapıldı.

Gecenin yapıldığı Seyran Sineması'nın büyük bir çoğunlukla işçiler ve aileleri doldurmuştu. Yenimahalle'nin Şentepe, Güzelkaya, Varlık Mahallesi, Gazi Mahallesi, Beştepe, Demetevler, Karşıyaka, Macuncu, ve Sincan semtlerinden gruplar gelmişti. Yenimahalle İlçesi dışından gelişen katılan emekçiler ve gençlerle birlikte Seyran sinemasının uzun zamandır görmediği renkli ve coşkulu bir kalabalık oluşmuştu.

BİR YAN ÇİZME...

Gecenin açılış konuşmasını TİP Yenimahalle İlçe Başkanı yaptı. Mehmet Kök Özalp'ın konuşmasında, Yenimahalle'de ilerici çalışma yapan tüm örgütlerin geceye katılımının sağlanması için kurulan ilişkileri anlattı. İlçe içinde ilerici siyasi parti olarak TİP dışında CHP vardı. Demokratik örgüt ve derneklere ise Sincan TOB-DER, Sincan Halkevi ve Yenimahalle Halkevi vardı. TİP İlçe Başkanı CHP İlçe Başkanı ile konuşabilmek için en azaltı kez CHP ilçesini aradığını, karşısına hiçbirinde yetkili bir yöneticinin çıkmadığını söyledi. Ancak CHP İlçe Gençlik Kolu Başkanı ve sekreteri ile görüşme sağlanmaları istenmiş hem de kendilerine CHP'nin hem ilçe düzeyinde hem de Gençlik Kolları olarak geceye konuşma yapmalarının arzu edildiği söylenmişti. Cevap olarak, kendi kişisel görüşleri olarak İlçe içinde dayanışma için atılacak bu adım olumlu karşıladıklarını ancak üst kademelere danışmaları gerektiği söylenmişti. Daha sonra ise Gençlik Kolu Başkanı üzümler katılmayacaklarını belirtti. Ancak CHP Gençlik Kolu Başkanı aynı zamanda Yenimahalle Halkevi Başkanıydı. Kendisine bu durum hatırlatılmış ve Halkevi Başkanı olarak katılabileceği söylenmişti. Dişüneceğini söyleyen Başkan'dan olumlu veya olumsuz bir cevap alınmamıştı. Bu duruma rağmen Gecenin yapılacağı gün TİP İlçe Başkanı ve Sekreteri CHP İlçe Lokaline giderek İlçe ve Gençlik Kolu yöneticileri için en adet davetiyeye bırakmışlardı. Bu çabalara rağmen değil konuşmacı olarak katılmak, CHP yöneticileri geceyi izlemek için bile gelmemişlerdi. Özalp'ın doğru bulunamayacak olan bu tavır salonunda bulunan herkes adına kınadı ve kinama salonunda bulunanların alkışlarıyla karşılandı.

TOB-DER ADINA YAPILAN KONUŞMA

Gecenin ilk konuşmacısı Sincan TOB-DER adına demok sekreteri Muharrem Yılmaz oldu. Konuşması yer yer alkış ve "Faşizme Geçit Yok" sloganlarıyla kesilen Muharrem Yılmaz özetle şunları söyledi:

YURUYUŞ HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Müdürü: Metin CULHAĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTANLI • YÖNETİM: Komur Sok. 15/B Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyerli Cad. 21/1 Çemberlitaş-İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOŞULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Ay: 100 TL • Posta Çeki: YURUYUŞ Dergisi 100234 • İLAN KOŞULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15.000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12.000 TL, İC sayfalarında sitün santimli: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimlidir. • BASKI: Dally News Web-Ofset Tesisleri • Kapak düzeni: İbrahim NİYAZI OĞLU

FAŞİZME KARŞI BİRLİK VE DAYANIŞMA GECESİ...

"Ülkemiz pahalılığın, işsizliğin, yokluğun, yoksulluğun ve kuyrukların kol gezdiği bir ülke oldu. Bunlar yetmiyormuş gibi faşist adamlar, öğretmenler üzerindeki kıyımlar giderek yoğunlaşıyor. Gecekondular işçi ve emekçi halkımıza çok görüldükçe başlarına yıkılıyor. Tüm bu olup bitenlerin temelinde, emperyalizme bağımlı büyük burjuvazi ve onların ortağı büyük toprak sahipleri vardır. Yani ülkemizde ve dünyada emperyalizmin ve faşizmin kökü kazınmadıkça bütün bunlar şu ya da bu biçimde var olacaktır. Dünyada ve ülkemizde kapitalizm kronik bunalımlarından birini daha yaşıyor. Kapitalizm bu bunalımlarından kurtulabilmek için yine işçi ve emekçilerin lokmalarını küçültecek, yine devrimci hareketi, toplumsal hareketi boğmaya uğraşacaktır. İşte ülkemizdeki olup bitenler bu oyunların bir parçası ve uzantısıdır. Bu durumda tüm ilericilere, demokratlara, yurtseverlere, sosyalistlere düşen ödev zaman yitirmeden, ortak noktalarda ve belli hedeflerde birleşerek emperyalizme ve faşizme karşı işbirliği ve dayanışmayı sağlamaktır.

"Ama bu iş, bir sınıf mücadelesi olduğuna göre, işçi sınıfının politik gücünün öncülüğünde, tüm demokratik kitle örgütlerinin desteği ve katılımı sağlanarak yapılmalıdır. Böylesine önemli bir güç birliği hareketi ne sendikaların ne de tek tek kitle örgütlerinin başaracağı bir olgu değildir. Hele kimselerinin yaptığı gibi ne gazete köşelerinde, ne de bültenlerle çözümez. Hayatın her alanında halkın somut ekonomik, demok-

ratik taleplerinden kaynaklanır ve giderek politik bir öze eylem ve kitle hareketleriyle beslenir, oturur bu birlik. Sosyal demokrasinin, faşizme işsizliği ise ilgisizlikle izlenmeli ve bu işsizlik kırılarak sosyal demokrasinin anti-faşist saflara çekilmelidir."

HALKEVİ BAŞKANI KONUŞUYOR

İkinci konuşmacı Sincan Halkevi Başkanı Kemal Kalaycıoğlu idi. Kemal Kalaycıoğlu özetle şu sözleri söyledi:

"İkinci MC'nin oluşmasıyla birlikte faşist tirmanış alabildiğine yoğunlaşmıştır. MC'nin ekonomik tedbir diye halkın sırtına yüklediği aslında tekeli para babalarının ekonomik bunalımına çare için yapılan zamlar, devalüasyon, ayrıca politik tedbirler diye baskı araçlarının geliştirilmesi için yapılan çalışmalar karşı, demokrasi güçlerinde işbirliği ve cephe çağrıları gelmeye başlamıştır. Bu sevdirci ve olumlu bir gelişmedir. Zaten bu objektif duruma karşı anti-faşist mücadele tüm devrimci demokratik güçlere kentini dayatmıştır.

"Ülkemiz toprakları üzerinde sosyalist hareketin birliğinin sağlanmasını ve demokrasi güçlerinin topyekün seferber edememesi MC'ye ve onun şahsındaki faşist tirmanışa gereken cevabı bugüne kadar verememiştir. Demokratik güçlerin bir yıldır yapmış oldukları çalışmalarda başarı kaydedilmiş ise de genel olarak hareketin dağılıklılığı vurduguşunu yenden ses çıkarmazsa engel olmaktadır. Cephe meselesinde sınıf başı açış açısı yerine grupçu, subjektif güçler ön plana çıkarılmakta, DISK tarafından yapılan UDC çağrısı ilkesizliğine ve bu konuda en ufak bir yol alınmamasına rağmen hâlâ savunulmaktadır. Bu meseleyi sosyalistler çözer, ekonomik demokratik örgütler değil.

"Bizce yapılacak CHP'nin dışında sosyal varlık olan siyasi çizgilerin ortak düşüme karşı program çıkararak anti-faşist işbirliğini sağlaması, giderek ortak bir cephe yaratmaları için çalışma yapılmalıdır. Bu yol halkımızın kurtuluşunun yegane teminatı ve güvencesidir. Bu olanağı sağlayan arkadaşlara teşekkür ederim."

FAŞİZME KARŞI MUCADELE, SINIF MUCADELESİDİR

Gecenin son konuşmacısı TİP MYK üyesi ve Sosyal İş Sendikası Genel Başkanı Özcan Keşecioğlu idi. Özcan Keşecioğlu konuşması ileri ve coşkulu dinlendi. Özcan Keşecioğlu şu konuşmayı yaptı:

"Faşizme karşı mücadele, özünde bir sınıf mücadelesidir. Anti-emperyalizm ve faşizmin kaynağındaki ekonomik sistemin temellerine karşı da mücadele işi gerektirir. Bu demektir ki, çağımızda bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi bir bütündür. Emperyalizmin ve faşizmin en tutarlı ve kararlı düşmanı işçi sınıfı sosyalistleridir. Yalnız kapitalizme karşı sosyalizm için mücadele değil aynı zamanda anti-emperyalizm ve anti-faşist mücadelenin de itici, motor gücü işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının, kapitalizme karşı sosyalizm için iktidara yürüyen örgütlü politik hareketidir. Gündemdeki ana sorun faşizme karşı demokratik toplumsal muhalefetin örgünlü olması, tüm ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin ortak bir eylem platformunda birleştirilerek anti-faşist cepheye maddi bir güç haline getirilmesidir.

Ne var ki birlik sorunu, kısa vadeli, sınırlı, geçici bir görev değildir. Hareketin belirli dönemlerinde dayatan ana daima sosyalistlerin temel görevlerinden birisi olarak önemini koruyan bir sorundur. Birlik eylemi içindir. Onun özü eylemdir, harekettir, mücadeledir. Bunun içindir ki faşizme ve emperyalizme karşı iş ve güç birliği, soyut, içi boş, geçersiz yapılan ama sahip çıkılmayan birlik çağrıları ile gerçekleştirilemez. Birlik, ilerici, demokrat kitle örgütlerinin ve diğer güçlerin tutarlı değil, tabanda, anti-emperyalizm ve anti-faşist tüm insanların bütünleştirilmesi çabası içinde, gerçekçi ve geçerli somut mücadele hedefleri doğrultusunda kalıcı biçimde oluşturulabilir. İşçi sınıfı sosyalistleri işte bu anlayış ve yaklaşımla emperyalizme ve faşizme karşı ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin ilkel ve tutarlı iş ve güç birliğinin temellerini atma, yükseltme mücadelesi içindedir."

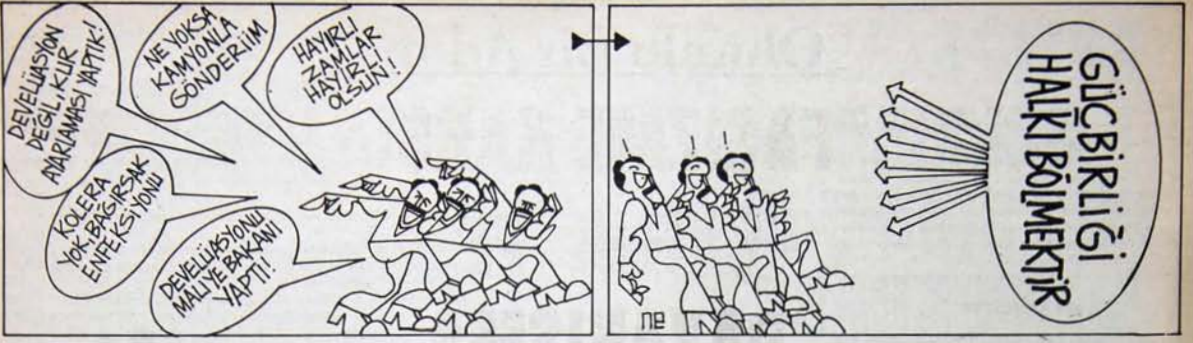
SON BÖLÜM

Konuşmalar bittiğinde kürsüye bir de dayanışma mesajı iletilti. Mesajda şunlar yazıyordu:

"Partimizin düzenlemiş olduğu faşizme karşı güç birliği gecesinde sizinle beraber olmaktan kıvanç duyuyor ve her zaman faşizme karşı mücadelede dayanışma olduğumuzu belirtiyoruz. Sincan Gençlik ve Kültür Derneği."

Gecenin ikinci bölümünde İşçi Kültür Korosu devrimci marşlar ve türküler ve şirilerle gecenin coşkulu sonuna attılar.

Türkiye İşçi Partisi üyesi ozan Rahmi Saltuk ise herkeşce büyük bir zevkle dinlenen parçalarıyla gecenin coşkulu sonuna tamamladı.

FAŞİZME KARŞI BİRLİK SORUNU

Behice BORAN

Zamlar, paranın değerinin düşürülmesi, enerji kesintileri, geçim zorluğu, MC ile ana muhalefet partisine ilişkin tartışmalar her ne kadar gazete manşetlerinde yeralmayı sürdürseler, günün canlı konuları olsalar da, ülkenin geleceğini belirleyecek olan temel güncel sorun, büyük burjuvaziye ve onun iktidarı 2. Milliyetçi Cephe koalisyonuna – ve her ikisinin bağlandığı emperyalizme – karşı etkin bir kitlesel demokratik mücadelenin yürütülmesidir. Söz konusu sorunların, zorlukların bu düzen çerçevesinde dahi olabildiğince halk kitlelerinden yana çözüme zorlanabilmesi, faşizmin geriletilebilmesi ve düzenin değiştirilmesi olasılığının gerçekleştirilmesi bu mücadeleye bağlıdır. O nedenle bu yazımızda da demokratik kitlesel mücadele konusu üzerinde duracağız.

Demokrat, ilerici, sol, sosyalist güçlerin örgütlü iş ve eylem birliği hangi temel üzerinden, hangi yöntemle gerçekleştirilecek? Bu soruyu cevaplarken, kuşkusuz, bilimsel sosyalizmin klasiklerinden ve dünya pratiğinden öğreneceklerimiz var. Ama bu edinilen bilgileri Türkiye'ye olduğu gibi aktarmakla sorun çözülmez. Hiç unutulmamalı: devrimci teori olmadan devrimci eylem olmaz; ama devrimci teori somut durumların somut tahliyle oluşturulur. Bilimsel sosyalizmin teorisinden ve pratiğinden edindiğimiz bilgileri verili bir andaki somut durumların somut tahlininde değerlendirmek gerek. Somut durumların somut tahliyle bütünlüştürülmeden söz konusu bilgiler işe yaramaz, yanlış sonuçlara bile götürülebilir.

Somut durum ne? Bir yanda siyasal partiler var, bir yanda demokratik kitle örgütleri. Güncel, ivedi sorun bu iki tür örgütlerin bir araya gelip ortak bir eylem programı üzerinde anlaşabilmeleri ve ortak eylemler düzenleyip yürütmeleridir.

Faşizme ve işbirliği yaptığı emperyalizme karşı örgütlü, birleşik mücadele yürütülebilmesinde başta gelen önemli sorun, neden öncelikle soldaki partilerin birliği, bir cephe oluşturmaları değildir, de, siyasal olan ve olmayan iki kategoriden örgütlerin güç ve eylem birliğidir? Türkiye'nin somutundan ötürü. Türkiye'nin tarihsel gelişme özgünlüğünün bir sonucu olarak işçi sınıfının siyasal hareketi ve örgütleniş ekonomik hareketinden ve örgütlenişinden daha geri kalmıştır. Dünyanın her yerinde işçi sınıfının ekonomik hareketi ve örgütleniş kendiliğinden oluşmuştur, siyasal örgütleniş ise bilinçli, mücadeleciler bir çabayla daha sonraları daha büyük zorluklarla gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de ise bu farklılık daha büyük olagelmıştır.

Bu koşullarda, daha ilk baştan soldaki siyasal partilerle demokratik kitle örgütleri bir araya gelip güç ve eylembirliğini aramak ve bulmak durumunda dırlar. (Bugün Türkiye'de işçi sınıfının politik hareketi mevcut çeşitli örgütlerden birinde odaklaşma süreci içinde olduğundan, işçi sınıfının partisini şimdilik "soldaki partiler" içine katmakla yetinmiyor.) Soldaki partiler önce anlaşıp "cephe" kursunlar, sonra demokratik kitle örgütleriyle ilişki kurarlar, onların güç birliği hareketlerini desteklerler görüşü de pratikte sonuç alma yeteneği olmayan, en azından, işin koterılmasını gereksiz yere uzatacak bir görüşür. Kaldı ki, yalnızca partiler ve onların merkezleri düzeyinde bir birlik önerildiğinde CHP hesaba katılmadan olmaz. Ciddi, gerçekçi olmak gerek. İşçi sınıfının partisini olmak iddiasındaki partiler ciddi olmak durumundadırlar.

Sendikalar ve kimi diğer demokratik örgütler belli ölçülerde fiili kitlesel tabana sahip ve de politize örgütler olduklarına; güç ve işbirliği konusunda da kendi aralarında girişimlere, bildirimlerle görüş açıklamalarına da başlamış olduklarına göre, siyasal partilerle niye bir araya gelip bir birlik oluşturmaya gitsinler? sorusu akla gelebilir. Şundan ötürü: Verilecek mücadele faşizme ve işbirlikçisi emperyalizme karşı – somutunda, büyük burjuvaziye ve onun 2. Milliyetçi Cephe iktidarına karşı – bir mücadeledir; ve bu da siyasal bir mücadeledir. Nihai hedef iktidarı almaktır. Bu mücadelenin kapsamının, biçiminin, yöntemlerinin saptanması ve iktidarı hedef alan politik bir düzeyde yürütülmesi, sendikaları ve diğer demokratik kitle örgütlerini aşar, onların işlevi değildir. Bu işlev işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisindedir.

Demokratik kitle örgütlerinin esas uğraş konuları olan, kendi kitlelerinin sosyal, ekonomik hakları genel olarak demokratik hak ve özgürlükler sorunu ile ve iktidarın güttüğü politika ile sıkı sıkıya bağlıdır. Kitleler ve örgütleri bu bağlılığın bilincine her geçen gün daha fazla varmaktadır. Bundan ötürü demokratik kitle örgütleri bugün anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekel düzeyde politize olmuş durumdadırlar. Bununla beraber, kitle örgütlerinin bu düzeylerde kendiliklerinden politize olmaları yanlış, zararlı yollara da götürülebilir. Demokratik kitle örgütleri işçi sınıfının bilimsel sosyalist siyasal hareketinin eksenine oturmuş bir çizgi üzerinde eyleme geçebildikleri, işçi sınıfının sosyal hareketiyle uyumlu ilişkiler ve eylemler içinde oldukları takdirde bu politikleşme doğru ve yararlı olur. Ama böyle bir politikleşme halinde dahi demokratik kitle örgütleri politik partilerin işlevlerini yüklenemezler, yerini almazlar, çünkü onların esas, özgün uğraşları politika ve politik iktidar değildir.

Bununla beraber, sırası gelmişken şu noktayı da altını çizerek belirtelim ki, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisini özel istinlik iddialarıyla kendisini kabul ettiremez. Teorik ve eylemsel pratiği kendisini kabul ettirebilir etirebilir. İddialarla değil, hareketi yönlendirebilmelerinin gereklerini fiilen yerine getirerek öncüllüğünü kanıtlar.

Türkiye'nin bugünkü durumunda yapılacak iş siyasal olan ve olmayan örgütlerin eşitlik ve serbest tartışma koşulları altında bir araya gelerek faşizmi ve dayandığı emperyalizmi hedef alan somut eylemler planlamaları ve programlamalarıdır. Bu ortak eylemler gidercek ortak, toparlayıcı yasal bir örgütlenmeye yol açabilir, açmalıdır. Bu oluşturulduktan sonra örgütlenme yurt çapında ve toplumun her kesiminde yapılabilir. Gerçek ve büyük bir kitlesel tabana oturacak hareket mutlaka CHP'yi de etkileyecektir; bir yandan tabandan eylemlere katılma yönünde baskı gelecek, öte yandan yerel birimlerden katılmalar olacaktır.

Türkiye'nin bugünkü somut durumunun somut tahli böyle bir işbirliği ve örgütlenme anlayışını ve pratiğini zorunlu kılmaktadır.

İleri sürülen her görüşü, her öneride sosyalizmin klasiklerine başvurmamak gereksinimini duyanları rahat ettirmek için söyleyelim: Politik amaçlarla politik mücadele vermek için siyasal olan ve olmayan örgütlerin bir araya gelmelerinin ve eylem birliği etmelerinin sosyalizmin klasiklerinde de, dünya pratiğinde de yeri var.

ANTI-KOMÜNİST SALDIRILAR, İŞÇİ SINIFININ VE DEMOKRASİNİN KAYASINA ÇARPAKTIKIR

● Son bir haftanın birbirinden kopuk ve yüzeysel gözükten gelişmeleri, gerçekte Türkiye'deki derin toplumsal ve politik bunalımın boyutlarını gösteren belgilerdir. Milyonlarca yurttaş tehdit eden kolera salgını karşısında gösterilen vurdumduymazlık, hacın yasaklanıp yasaklanmaması konusunda oynanan komedi, enerji bunalımının hafta sonuna doğru yeniden güncellenen ve hükümet yetkililerinin yüzünü kızartan yeni görüşümleri, bütün alanlara yayılan çürümenin karşısındaki mütebessim kanaksama tavrı, sadece ve sadece bunalımın de-

rinleşmesinin yansımalarıdır. Türkiye'deki ekonomik ve toplumsal sistemin çelişkilerinin derinleşmesi, hızlı, toplumdaki bütün kesimleri etkisi altına alan genel bir bunalıma dönüşmekte, yeni çözümlerin arayışı bütün kesimlere yayılmaktadır.

ANTİKOMÜNİZM İ, DİNSEL GERİCİLİK Mİ?

Gerçekten de, Ortadoğu ülkelerinde yaygınlaşan kolera salgını ile hacca gidiş

zorunları, yakın zamanlarda ülkemizi geniş boyutlarda ilgilendireceği benzetilmektedir. Sorunun ciddiliği, Türkiye sınırları içinde kolera vakası saptanmasının Sağlık Bakanlığı tarafından bile resmen açıklanmasıyla ortaya çıkmıştır. Ancak hükümetin MSP kanadının kolera salgını ve hac konusundaki tutumu, sorunu özellikle derinleştirmektedir.

Türkiye'nin etkin ve en hareketli muhalefet (!) partisi görünümüne bürünen çalınan MSP liderlerinin yeni manevrasını, artık üç hükümet ortayın karşılıklı taktiklerinin sınırlarını aşmıştır. MSP, dinsel değerlerin etkisi altında geniş kitleleri kendisine bağlı tutabilmek için, milyonlarca yurttaşın hayatını umursamamaktadır. MSP liderlerinin, Ortadoğu ülkelerinin en yüksek sağlık yetkililerinin resmi açıklamalarını bile reddetmeye yetenimleri, artık Türkiye'nin insanlarını gülmeye değil, açığa lanet okumaya yöneltmektedir.

MSP'nin hac konusundaki tutumu, bir başka yönde de kullanılmaya çalışılmaktadır. MSP liderlerinin öçsüzlüğü, AP ve MHP'nin "ciddiliğini" ispatlamaya çalışan çevrelerin eline yeni bir fırsat vermiştir. AP ve MHP'nin, kolera salgını tehlikesi karşısında hacca gidişin yasaklanabileceği ima eden bir tutum takınmaları, AP ve MHP'nin, sözde dini politikaya alet etmekten vazgeçtikleri biçiminde yorumlanmak istenmektedir. Başka bir deyişle, AP'nin de MHP'nin de, Türkiye'de, geniş kitleleri ideolojik olarak yarılmamanın ve onları insanlık dışı bazı değerlerle şartlandırmanın asıl öncülüğünü yaptıkları gizlenmeye çalışılmaktadır. AP ve MHP, Türkiye'de antikomünizmin ve faşist demagojinin şampiyonluğunu yapmaktadır. MSP'nin din sömürücülüğünü, AP'nin ve MHP'nin antikomünizmini ve faşist demagojisini gizlemek ya da halkı çıkararak işçi kullanmak, emeği halka karşı işlenebilecek en büyük suçlardır.

Antikomünizm yarışında gericiler elbette kendilerinden başka kimseye ağız açtırmamaya çalışmaktadırlar. MSP de sorumsuz tutumunu sözde halkı göstermek için rahatça antikomünizme sarıl-

maktadır. Son haftalarda Milliyetçi Cephe içinde reklamına özel önem verilen MSP'li İçişleri Bakanı Korkut Özal'ın "Koleranın Rusya'dan geldiğini" bildirmesi (!) bunun en iyi örneğidir.

Gerici güçlerin ve onların temsilcisi Milliyetçi Cephe'nin antikomünist saldırı hazırlıkları, ciddi kanlıları kendini belli etmeye başlamıştır. Milliyetçi Cephe, işçi sınıfını ve emeği kitleleri ezen ekonomik saldının antikomünist bir kampanyaya dönüştürerek, kendisine karşı yönelen tepkileri etkisizleştirmek ve yeni saldırılara hazırlanmak çabasıdır. Bunun en tipik belirtisi Türk-İş'in sarı yönetiminin hükümete vermek üzere hazırladığı sözde "muhtıra" olmuştur. Türk-İş yönetimi, antikomünist kampanya hazırlıklarını yürürlüğe koymanın ilk adımını Milliyetçi Cephe adına atmış bulunmaktadır. Antikomünist kampanyanın genişletilmesi doğrultusunda yeni gelişmeler şaşırtıcı olmayacaktır.

PARA FONUYLA PAZARLIKLAR SÜRÜYOR

Bir yandan Milliyetçi Cephe hükümetini ülkenin iç sorunlarına eğilmiş gibi gösterme çabaları sürerken, diğer yandan emperyalist ekonomi kuruluşları pazarlıklar da sürdürülmektedir. Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın ABD'de yaptığı temaslar ve Türkiye dönüşündeki açıklamaları, gerici iktidardan ülkemizin bağımsızlığı için yarattığı yeni tehlikelerin boyutunu ortaya koymaktadır. Milliyetçi Cephe iktidarı, başta Uluslararası Para Fonu olmak üzere emperyalist ekonomi kuruluşlarının desteğini kazanabilmek için, Türkiye'nin bağımsızlığından her türlü tavize hazır olduğunu göstermektedir.

Milliyetçi Cephe iktidarının emperyalizmin ekonomik ve politik merkezlerini almayı umduğu yeni destekler, Türkiye'deki bunalımın hafiflemesine bile yetmeyecektir. Bu destekler, yalnızca ülkemizin emperyalizme bağımlılığını daha da ağırlaştırarak, işbirlikçi en büyük tekelci sermayeyle işçi sınıfı ve tüm

Türk-İş'in "Teklifler

bir yönde uygulanması mümkün olmuştur. Genel grev girişimi, Türk-İş yönetimindeki AP'li ve MHP'li gericilerin karşı çıkışıyla önce bir muhtıra dönmüş, muhtıra ise sonunda işçi sınıfına karşı büyük sermayenin çıkarlarına savunulduğu bir belge olarak ortaya çıkmıştır.

GÖZÜ DÖNMÜŞ ANTİKOMÜNİZM

Türk-İş yöneticileri, Milliyetçi Cephe'nin politikasına karşı alınmasını önerdikleri önlemleri açıklamaları beklenirken, tam tersine, faşist baskı tedbirlerine ve tasarılarına arka çıkarak MC'yi aradığı desteğe kavuşturmuşlardır. Türk-İş'in teklifler paketi, Milliyetçi Cephe'ye karşı işçi sınıfının hiçbir talebini içermemektedir. İşçi sınıfının taleplerinin yüzdeyiz karşısında, Milliyetçi Cephe'nin, işçi sınıfına ve demokratik güçlere karşı zaten hazırlık gibisi olmadığı sadır planlarını bir "istek" gibi sunmaktadır. Bununla da yetinmeyerek, faşist tedbirleri koyu bir antikomünizm hakkı göstermeye çalışmaktadır. Milliyetçi Cephe'nin antikomünist saldırısının reklam yarışında büyük burjuvazinin emperyalist sözcülerinin hemen arkasında Türk-İş'in yöneticilerinin sahneye çıkması, çok ilginçtir. Türk-İş yönetimi antikomünizmi trunandırarak kendini tabanına ekonomik bunalımın etkilerini ve temel çıkarlarını unutturmak, Milliyetçi Cephe saflarında aidiyeti yerli halkı göstermeye çalışmaktadır. Türk-İş yönetiminin, sendikal talepler aldatması arkasında Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun tadil edilmesini istemesi, işçi

MANEVARANIN SONU

Teklifler paketi, Türk-İş'in sarı yönetiminin, işçi sınıfının ve emeği halkın emsali ve en temel çıkarlarını bile, göstermelik olarak dahi savunamayacağı bir kez daha kanıtlanmaktadır. Türk-İş yönetimi, Haziran seçimlerinden sonra büyük sermayenin yeniden Milliyetçi Cephe'yi kurdurmasını ve Milliyetçi Cephe'nin işçi sınıfını ve emeği halkı ezen bir ekonomik politikayı derhal uygulaması üzerine, taktik değiştirmeye ve bir manevra yapmak zorunda kalmıştır. Milliyetçi Cephe'ye ve onun ekonomik politikasına karşı işçi sınıfının ve sendikal tabanın yükselen tepkisi karşısında, kitlelerin bazı güncel taleplerini savunur götürmek gereğini duymuştur. MC'ye karşı AP ve CHP koalisyonunu gerçekleştirme amacıyla bir emekçi grev tehdidinin ortaya atılması, bu zorunluluğun bir sonucuuydu. Ancak bu taktiğin hep belli

DISK-KENT YAPI VE KREDİ BANKASINA DEVREDİLDİ

İSTANBUL (VATA)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun işçilere konut yapma gereğiyle kurduğu DISK Kent Yapı Kooperatifinin Yapı ve Kredi Bankası'na devredildiği öğrenilmiştir. DISK İşçi Yapı ve Kredi Bankası'nın BANK-SEN Genel Başkanı Metin Denizmen (Orta)

"Yapı" ve "Kredi"
BANK-SEN, UDC'nin yaygınlaştırılması için görevle hazır olduklarını bildirdi

Son günlerdeki gelişmelere akıl sır ermez oldu. 30 Eylül tarihli Vatan'da "DISK-KENT in Yapı ve Kredi Bankası'na devredildiği" haberi yer alıyor. Habere göre, yapılan anlaşma gereğince, konut için kurulan bütün şirketler de bankaya devredilmiş oluyor.

Haberde bir başka ilginç bölüm var: Aynen şöyle: "Elde edilen bilgilere göre, DISK Genel Başkanı Kemal Türkler bu ayın başlarında DISK'e yeni katılan ve Yapı ve Kredi Bankası işçilerinin örgütlediği Bank-Sen Sendikası genel başkanı tarafından sendikacının Bayramoğlu'ndaki tesislerinde on gün kadar konuk edilmiştir. Bu arada Bayramoğlu'nda bazı tanınmış işadamlarının da tatil yaptıkları ileri sürülmektedir.

"DISK Genel Başkanı ile Bank-Sen Sendikası genel başkanlarının görüşmeleri sonucunda DISK-KENT'in Yapı ve Kredi Bankası'na devredilme koşullarının ele alındığı bildirilmektedir."

Aynı tarihli Politika'da ise Bank-Sen'le ilgili bir başka haber yer alıyor. Bu habere göre Bank-Sen, "UDC'nin yaygınlaştırılması için görevle hazır olduğunu" belirtiyor. Bank-Sen UDC'nin yaygınlaştırılması ve hayata geçirilmesi için elinden geleni yapacağını açıklıyor.

Bu karmaşık işlere açıklığı yine de bir Politika yazarı getiriyor. Aynı tarihli Politika'da bir yazar şunları söylüyor: "Bir 'ilerici' gazete, bir sohbet yazısında, şöyle bir geçerken - üstelik de kötü bir istihbaratla - UDC'nin de DISK-KENT'e benzeyeceğini, yani tutmayacağını, unutulup gideceğini yazmaktan çekinmedi..."

Yavaş yavaş, bir türlü akıl sır erdirilemeyen işlere, bu işleri akıl sır erdirilemez hale getirenler ışık tutmaya başlıyor.

emekçi kitleler arasındaki kutuplaşmayı bir kat daha derinleştircektir. Böylece, bunalımın hafiflemesi bir yana, tam tersine daha da derinleşmesi kaçınılmaz olacaktır. İşçi sınıfı ve demokratik güçler, Türkiye'deki sınıf çelişkilerinin keskinleşmesinin yaratacağı sonuçlara hazır olmalı; emperyalizme, işbirlikçi büyük sermayeye ve onların faşist özelemlerinin uygulayıcılara karşı en geniş toplum kesimlerinin birleştirilmesi için olgunlaşan koşulları başlarıyla değerlendirebilmelidir.

KIBRISTAKİ AÇMAZ

Milliyetçi Cephe iktidarının emperyalizmin ekonomik ve politik yönlendirme merkezleriyle pazarlıkları ilerledikçe, Kıbrıs'ın Türk kesimindeki gelişmeler bu pazarlıkları bir ibre gibi yansıtmaktadır. Milliyetçi Cephe temsilcileri başta ABD ve diğer emperyalist devletlerle ilişkilerini düzelterek, Kıbrıs sorununun BM'lerden uzaklaşmasını sağlama çabası içindedir. Buna karşılık Kıbrıs'ın yasal hükümetini oluşturan Rum yönetiminin, Kıbrıs sorununun uluslararası alanda ele alınması yönündeki başarılı girişimleri, bu hesapların sahiplerini küpüre bindirmektedir. Milliyetçi Cephe'nin Türkiye'deki ve Kıbrıs'ın Türk kesimindeki sözcüleri, hemen hemen bütün umutlarını Kıbrıs'ın Rum kesiminde ortaya çıkacak bir politik bunalıma bağladıklarını itiraf etmektedirler. Bu, emperyalizmin ve CIA'nın stratejisiyle tam tınına çıkışın bir bekleyiştir.

"BİR MUHALEFET OLSA..."

Türkiye'deki bunalımın boyutlarının emperyalizm ve işbirlikçi büyük, tekeli sermaye için geniş seçenekler bırakmadığı ortadadır. Bunalımın yükünü işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin üzerine yıkılması, burjuva demokrasininin bugünkü dar çerçevesi içinde bile kolay kolay tamamlanacağı benzenemektedir. Emperyalizmin, büyük sermayenin, büyük toprak sahiplerinin ağırlaşan sömürüsü altında ezilen geniş toplum kesimle-

rinin birleşik mücadelesinin önenebilmesi bu koşulların başında gelmektedir. Bunalımın derinleştiği çelişkileri, demokrasi mücadelesini en geniş saflarda yükseltmek ve büyük, tekeli sermaye iktidarını kaçınılmaz tavizlere zorlamak için değerlendiremeyen geniş kitleler, gerici güçlerin saldırısı karşısında savunması kalacaktır.

CHP'nin, İkinci Milliyetçi Cephe karşısında izleyeceği politikayı; hiç bir yönde belirleyememesi, biçimsel anlamda da muhalefet işlevini yerine getiremez bir görünümüne girmesi, bu parti üzerindeki spekülasyonları da yoğunlaştırmıştır. Tekeli sermaye ve sözcüleri, CHP'nin bugünkü durumunu kendileri için iyi bir fırsat saymaktadırlar. Tekeli sermaye çevreleri CHP'ye "etkin muhalefet" modelleri önermek için yarıya girmişlerdir. CHP'nin, geniş kitlelerin Milliyetçi Cephe'ye karşı biriken tepkilerini hafifletici, diğer bir deyişle "yapıcı ve somut" önerilerle, kitleleri doyurucu taleplerle bir muhalefet sürdürmesi için yaygın bir propaganda başlatılmıştır. Milliyetçi Cephe'nin en doğrudan temsilcilerinden biri olan Tercüman'da, "hırçın muhalefet kadar suskun muhalefetin de rejim için tehlikeli olduğu" uyarısının yer alması, CHP'nin bugünkü konununun gerici için sağladığı yarar göstermektedir.

CHP, aradığı "muhalefet modeli"ni tekeli sermayenin sunduğu öneri reçetelerinde bulamayacaktır. Bu öneri reçeteleri, CHP'yi tekellerle eksiksiz bir işbirliğine sokmak, Milliyetçi Cephe'nin soygun ve terör politikasına karşı çıkan geniş kitleleri bölmek ve zayıf düşen amacını taşıyacaktır. Milliyetçi Cephe'ye karşı olan bütün demokratik güçler, ancak çıkarları emperyalizmle ve işbirlikçi büyük sermayeyle, büyük toprak sahipleriyle çelişen en geniş toplum kesimlerinin ortak taleplerine dayanarak bir mücadeleyle başarıya ulaşabilirler. İşçi sınıfının ve tüm emekçi kitlelerin, Milliyetçi Cephe'nin politikasından zarar gören bütün kesimlerin ortak taleplerini kararlılıkla savunmak, Milliyetçi Cephe'ye karşı her türlü muhalefetin temel öçüsü olacaktır.

CHP Mola Aldı

Ecevit'in yurt dışı gezisinden dönüşte gazetecilere verdiği demec çok ilginç. Gezisi ile ilgili konularda açıklamalar yaptıktan sonra Ecevit, yurt içi sorunlara dönüyor ve "anlaşılan bizim yurt dışına gidinceye kadar yapmış olduğumuz çabırlar boşa gitmiş... Şimdi yeni çözümler arayacağız" diyor. Bu sözler ilk bakışta olağan görünseler de, derinlere inildiginde, Halk Partisi'nin muhalefet görevinde hareketsizliği de göz önüne alınarak, bir takım sonuçlar çıkarmak, zorlama olmaz. Örneğin, Halk Partisi muhalefetinin Ecevit'in kişiliği ile bağlı olduğu, Ecevit'in yurt dışına çıkışıyla, çalışmaların, başka bir deyişle muhalefet görevinin durduğu bu sözlerden anlaşılabilir.

Durumu basketbol ve voleybol gibi oyunlarda alınan "mola"lara benzetmek olanaklı. Bilindiği gibi, bu oyunlarda takımlar oyunun gidişine göre taktik değiştirmek, zaman kazanmak ya da yorulan önemli bir oyuncusunu dinlendirmek için mola alabilirler. Yani oyunun bir süre durdurulmasını sağlayabilirler. Anlaşılan Halk Partisi Ecevit'i yurt dışına göndermekle "mola" almak istemiş. Şimdi yeniden oyuna başlanacaktır.

Ancak, demokratik toplumsal muhalefetin bir oyun olmadığını Halk Partisi'ne hatırlatılmasında büyük yarar var. Olayın önemli başka bir yönü de, demokratik toplumsal mücadelede kişilerin de önemli roller oynayabileceğini unutmadan, mücadeleden kişilerle bağımlı kılınmayacağına dikkatli hatırlatılmasında beliriyor. Lider'i yurt dışına çıkınca karar alamayan, ya da almayan bir örgütün bazı yönetsel sorunları olduğunu, örgüt üyelerinin de görme ve gereken önlemleri alma zamanı acaba gelmedi mi? Yoksa bu oyun anlattığı içerisinde, Halk Partisi'nin birgün "havlu atması" mı beklenmekte?

"Paketi" İşçi Sınıfının Çıkarlarına İhanetin Yeni Bir Belgesidir

sınıfa ihanetin en tipik örneklerinden biridir.

Türk-İş yöneticileri, ekonomik bunalımın yükünü işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sırtına yıkmak çabalarına karşı sendikal tabanın taleplerini savunmak bir yana, bunalımın büyük sermaye ve tekel için yarattığı sıkıntıları ortadan kaldırmının derdini taşımaktadır... Türk-İş yöneticilerine göre, "enflasyon kansız bir ihtilal olduğu" "demokratik hükümeti (yani MC'yi) yaşayamaz hale getireceği" gerekçesiyle önlenmelidir. Türk-İş yöneticileri, işçi sınıfını ve emekçi halkı ezen enflasyonu bile "dikta rejimini arzulayıp kolektif bir ekonomiyi destekleyenlerin" isteğine bağlayacak kadar gözü dönmüş bir antikomünizm içindedir.

TEPSİ İÇİNDE BEKLENEN LÜTUF

Teklifler paketinin ekonomik önerilerle ilişkin bölümlerinin ciddiye alınacak yanı yoktur. Bunlara Milliyetçi Cephe'ye karşı öne sürülmüş talepler bile demek mümkün değildir. Türk-İş yönetimi, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin taleplerinin gerçekleşmesini Milliyetçi Cephe'nin inşaf ve takdirine bırakmıştır. Aslında Türk-İş'in başındaki sarı sendikacılar, işçi sınıfının ve sendikal tabanın çıkarlarıyla en küçük oranda bile ilgilenmemektedirler. Onların başka hesapları vardır. Türk-İş yönetimi, Milliyetçi Cephe'nin, iktidardaki bunalımını hafifletebilmek için kendisine yaslanmak zorunda kalmasını, bunun için de kendi ömrünü uzatacak "tavizler" sunmasını beklemektedir. Türk-İş yönetimi, Milliyetçi

Cephe'nin, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin tepkilerini yumuşatmak için alabileceği bazı göstermelik önlemleri, emekçi kitlelerin bunalımını hafifletebilecek önlemler gibi gösterme hazırlığına şimdiden başlamıştır.

BÜYÜK SERMAYE İÇİN BUNALIMIN SAVUŞTURULMASI

Türk-İş yönetiminin "teklifler paketi"nin, Cumhurbaşkanı'nın İstanbul dönüşü verdiği demecle aynı tarihlere rastlaması, üzerinde önemle durulması gereken bir olguya ortaya çıkarmıştır. Cumhurbaşkanı Korutürk de, bir yandan hükümetin ekonomik önlemlerine karşı tepkileri paylaşıp gözükürken, diğer yandan bu önlemleri zorunlu gibi göstermiş ve hükümete yönelen sert eleştirileri spekülasyon olarak nitelmiştir. Cumhurbaşkanı ve etkili sayılan başka çevreler, Milliyetçi Cephe dışında kalan ve ona karşı toplumsal muhalefeti dile getirmesi beklenen kuruluşların ve güçlerin, ekonomik önlemlere zorunluluk gerekçesiyle ses çıkarmamalarını, bu önlemlerin emekçi kitlelerde yaratacağı tepkileri azaltacak önerilerde bulunmalarını istemektedirler. Bu, günümüzde bütün toplumu kaplayan ve en başta geniş emekçi kitleleri içine alan derin bunalımın, büyük sermaye için en kolay biçimde atlatılmasını amaçlayan bir öneridir. Büyük sermaye ve siyasal sözcüleri, bunalımın hızla bütün topluma yayıldığını çok iyi bilmekte, kitlelerdeki bu bunalımın büyük sermaye iktidarında bir bunalıma dönüşmemesi için yeni önlemler aramaktadırlar. Türk-İş'in teklifler pake-

ti, büyük sermayenin bu arayışına verilen ilk cevap olmuştur.

SARI YÖNETİMİ KARA MC DE KURTARAMAYACAKTIR

Türk-İş yönetimi, bir kez daha en kodaman sermayedarlarla birleşerek, Milliyetçi Cephe'ye karşı işçi sınıfını ve emekçi kitleleri zayıf düşürme çabası içindedir. Türk-İş yönetimi, Milliyetçi Cephe'nin saldırgan ekonomik politikası altında ezilen bütün toplumsal güçlerini acil ve temel talepleri için girişecekleri ortak mücadeleyle engellemeye çalışmaktadır. Türk-İş'in başındaki sarı sendika-

cıların, işçi sınıfının ve emekçi halkın Milliyetçi Cephe tarafından tehdit edilen temel çıkarlarına sahip çıkmaması, tersine faşist saldırıları destekler bir tutum takınması, emperyalizmin ve büyük sermayenin böl-yönet politikasına yapılabir bir hizmettir. Ancak son "teklifler paketi" Türk-İş'in başındaki sarı yönetimin işbirlikçi yüzünü bir kez daha sergilemiştir. Bu yönetimin, sendikal tabanın taleplerinden yana gözükmesinin sahteliği de yeniden belgelenmiştir. Türk-İş'in sarı yönetimi işçi sınıfı kitlelerinden hızla tecrit olmaktadır. Milliyetçi Cephe'den tepsi içinde beklediği lütuflar da bu süreci yavaşlatamayacaktır.

Halil Tunç: MC'den İnşaf Bekliyor...

CHP'NİN İKİNCİ MC HÜKÜMETİ KARŞISINDAKİ TUTUMU SON GÜNLERİN EN ÇOK TARTIŞILAN KONULARINDAN BİRİ. CUMHURİYET GAZETESİNİN CHP İL BAŞKANLARI DÜZEYİNDE YÜRÜTTÜĞÜ BİR SORUŞTURMA, İLGINÇ BAZI NOKTALARI ORTAYA ÇIKARIYOR. CHP'NİN MUHALEFETİNİ YETERLİ BULANLAR DA, BULMAYANLAR DA İLGINÇ GEREKÇELER VE ÖNERİLER İLERİ SÜRÜYÖRLER. BUNLARI ÖZETLEYEREK OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

Muhalefetin Gerekçeleri, Muhalefetsizliğin Esrarı

- **SAMSUN: CHP MUHALEFET GÖREVİNİ, MECLİSLER ÇALIŞTIRILMADIĞI İÇİN YAPAMADIGINDAN, BASIN ARACILIĞI İLE YAPMAKTADIR.**
- **ISPARTA: CHP UMUT OLMAKTAN ÇIKTI. YETERLİ OLARAK MUHALEFET YAPAMADI. CHP UMUT OLMAKTAN ÇIKMAMALI**
- **İÇEL: BUGÜNKÜ ORTAMDA SOKAKLARA DÖKÜLEREK MUHALEFET ELBETTE KI YAPILAMAZ**
- **ORDU: PARLAMENTO DIŞINDA YANDAŞ KURULUŞLARLA TÜRKİYE ÇAPINDA DAHA ETKİN BİR MUHALEFET OLUŞTURULMALIDIR**
- **GAZİANTEP: ZATEN HALK İÇİNE DÜŞTÜĞÜ BUGÜNKÜ İKTİSADİ BUNALIMIN ÇEKİLMEZ KOŞULLARI İÇİNDE MUHALEFET GÖREVİNİ HERGÜN YAPMAKTADIR**
- **KIRKLARELİ: DEMOKRATİK GÜÇLERLE AKTİF MUHALEFET KİTLELERE MAL EDİLEBİLİRSE İKİNCİ MC KISA SÜREDE ÇÖKER.**

Cumhuriyet Gazetesi, Haziran seçimleri öncesinde, öngelen işadamları arasında bir soruşturma yapmıştı. Soruşturma, büyük işadamlarının CHP konusundaki görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlıyordu. İşadamlarının CHP'ye ilişkin olarak söyledikleri, bu partinin o günkü konumunu ortaya koymada hayli yararlı olmuştu. Gazete, bu alanda önemli bir hizmete geçmişti.

Bugün, aynı gazetenin bir başka hizmeti ile karşı karşıyayız. Bu kez, küçük kurultay öncesinde, il başkanlarına sorular yöneltilmiş. Sorular, gerek seçim öncesindeki çığı, gerekse seçim sonrasında "muhalefet" çizgisinin dozu konusunda il başkanlarının görüşlerini almayı amaçlıyor.

CHP'nin "suskunluğu", "pasifliği" ve "muhalefet olamama"sının çok tartışıldığı son günlerde, il başkanlarının ortaya koydukları görüşlerin çok aydınlatıcı olduğu kuşku yok. Gerçekten de bir yandan CHP'nin sürdürdüğü muhalefeti yeterli gönenen, bu konuda öneriler getiren il başkanları okurken, diğer yandan da CHP'nin pasifliğini kimsenin aklına hayaline gelmeyen ince gerekçelerle açıklamayı başaran diğerlerini de görüyoruz. Bu il başkanlarının görüşlerinin özümlemesi, bugüne dek CHP'nin izlediği politikaya akıl sür diremeyenlere büyük bir açıklık getirecek. Buna kuşku yok.

CHP UMUT OLMAKTAN ÇIKIYOR MU?

Seçim dönemi bir yana, özellikle hükümetin kurulamaması ve sürdürülen muhalefetin yetersizliği yüzünden CHP'nin "umut" olma niteliğini hızla yitirdiği üzerinde çok duruldu. Sosyalistler bunu sürekli olarak vurguladılar. Kendi başına ele alındığında, CHP'nin umut olma niteliğini yitirmesinin demokrasî mücadelesi açısından olumlu olmadığını bilecek vurguladılar.

Cumhuriyet Gazetesinin soruşturması, CHP'nin umut olmaktan çıktığı görüşünün yalnızca sosyalistlere ait bir görüş olmadığını kanıtıyor. Örneğin, soruşturmaya katılan CHP Isparta il başkanı şunları söylüyor:

"CHP muhalefette yetersiz kaldı. Önümüzde bir yerel seçim var. CHP umut olmaktan çıktı. Yeterli olarak muhalefet yapamadı. CHP umut olmaktan çıkmamalı."

TUCCARLAR KONUŞUYOR

Sosyalistler sürekli olarak bir başka gelişmeyi daha vurguladılar. Bugünkü Genel Merkez ekibinin, kişisel yeteneksizlik ve beceriksizlikler bir yana, sermaye ile organik bağlar içinde olan, temel politikalarını sermayeye güvence verme ögesine göre çizen bir ekipten oluştuğunu söylediler.

Bu ekibin, il örgütleri düzeyinde çeşitli temsilcileri var. Ancak, sermayeye en güvenceli güvencelenin bizzat sermayenin içindeki işçilerle verileceği biliniyor olsa gerek, CHP'nin tüccar il başkanları tam bir senkron içinde görülüyorlar. Tüm de CHP'nin MC karşısında izlediği muhalefet çizgisini yeterli buluyorlar.

Baskılarla, zamlarla halka kan kusturan MC iktidarı karşısındaki muhalefeti yeterli bulan bu tüccarların gerekçeleri neler? Birkaç tüccarın söylediklerinden örnekler verelim.

Samsun il başkanının görüşü çok ilginç. Genel merkezin bu görüşü yüzde yüz paylaştığına da hiç kuşku yok. Samsun il başkanı aynen şöyle diyor:

"CHP muhalefet görevini, meclisler çalıştırılmadığı için yapamadığından basın aracılığıyla yapmaktadır."

Böylece CHP'nin ileri görüşlülüğü de bir kez daha ortaya çıkıyor. CHP kurmayları muhalefette kalacaklarını ve meclis çalıştırılmayacağı önceden görmüş olacaklar ki, muhalefet yapabileceğin için seçim öncesi tüm çabalarını

"tek muhalefet aracı" olan basını ayarlamaya yöneltmişler. Aynı görüşü, İçel'deki diğer tüccar il başkanı da paylaşıyor. Aynen şöyle diyor:

"Herseyden önce meclisin çalışmadığı, çalıştırılmadığı bir ortamda muhalefet nasıl yapılır? Bugün için muhalefet ancak basın yayın yoluyla yapılabilir. Oysa politikanın ve muhalefetin asıl yeri meclis kürsüsüdür. Buna olanak bulunmadığı bugünkü ortamda sokaklara dökülerek muhalefet elbette ki yapılamaz."

Bütün bunlar, teorik bir saptama gibi görünse de sosyal demokrasinin mücadeleyi parlamento içine sınırlama eğilimi'nin ne kadar somut bir gerçeklik olduğunu da kanıtıyor.

DAHA SERTİ ZARARLI OLUR

CHP'nin bazı il başkanları, muhalefetin sınırlarını çizmekten de geri kalmıyorlar. Daha sert bir muhalefetin halka vereceği "zararlar" konusunda çok titizler. CHP Van örgütünün tüccar başkanı bunlardan biri:

"CHP'nin ikinci MC'ye karşı sürdürdüğü muhalefeti yurttaşlar yetersiz görmekte iseler de ben yeterli buluyorum. Bugünkü ortamda daha sert bir muhalefete gerek yok kanısındayım. Daha sert bir muhalefet partimize de, halkımıza da yarar yerine zarar getirir."

Böylece herseyi "halk için halka beraber" yapma iddiasındaki CHP'nin bazı il başkanlarının halkın görüşlerine pek de fazla önem vermedikleri ortaya çıkmış oluyor.

Gaziantep il başkanı aynı görüşte: "Daha sert bir muhalefet demokrasîyi zedeleyebilir. Bu bakımdan genel merkezin bugünkü tutumunu olumlu karşılayıyorum. Zaten halk içine düştüğü bugünkü iktisadi buranın çekilmez koşulları içinde kendisine düşen muhalefet görevini hergün yapmaktadır."

İlginç, değil mi? Trabzon il başkanı ise muhalefeti tümüyle yeterli bulduğunu söyledikten

sonra, bunun "CHP'ye yakışan" bir muhalefet olduğunu ekliyor.

BİR SENDİKA CAMBAZININ GÖRÜŞLERİ

YURUYOŞ okurları İsmail Çalıkan'ın ismini belki hatırlarlar. Çalıkan daha önceleri, Kayseri'de DİSK temsilcisi idi. Sonra, DİSK üyesi işçilerin işlerini alarak Türk-Metal'e geçti. Daha sonra da Genel-İşçi oldu. Şimdî aynı zamanda CHP Kayseri il başkanı. (Bakınız YURUYOŞ sayı: 82)

Sendika cambazı Çalıkan da CHP'nin muhalefet sınırlarını çizmekten soğuk derecetiz davranıyor. Şunları söylüyor: "CHP diğer partiler gibi meseleyi sokak ortasına dökmedi, üstüne düşen görevi içte ve dışta hakkıyla yaptı. CHP'nin muhalefeti iktidar için doğru yolu gösterici, ülke sorunlarına çözüm getirci bir muhalefettir."

Böylece "huzurlu", "yakışan" muhalefet kavramlarına bir de "sokaktan uzak" muhalefet bilinci eklenmiş oluyor.

USTA POLİTİKACILAR

CHP'nin izlediği politikayı ve sürdürdüğü muhalefeti yeterli bulanların tümü tüccar değil kuşkusuz. Olmasa da gerekmiyor. Aynı görüşleri paylaşan başka mesleklerden kişiler de var. Ama bütün bunların arasında, işçi sınıfının ve politik gelişmelerin yoğunlaştığı İstanbul, Ankara ve Bursa illerinde gerek il başkanlarının nitelikleri, gerekse söyledikleri daha farklı bir özellik gösteriyor.

Gelişen işçi sınıfı hareketini denetleyebilmek, politik gelişmelerin yoğunluğunda içinde kıvraklık gösterebilmek herkesin harcı olmasa gerek. İstanbul, Ankara ve Bursa illerinin başında, genel merkezci olmakla birlikte tüccar olmayan ama başka "ustalık"lara sahip kişiler bulunuyor. Bunların söyledikleri çok daha "teorik". Dilleri çok daha kuvvetli. Görüverini bu politik esneklik içinde yapıyorlar.

Emekli bir subay olan Bursa il başkanı kıvraklığını şöyle gösteriyor:

"İkinci MC'ye karşı muhalefetin yeterliliğinin tartışılmasından önce ülkenin içinde bulunduğu koşulların ve iktidarı oluşturan siyasal partilerin durumlarının iyice saptanmasında yanayım. Ülke koşullarının ve siyasal iktidarın durumunun objektif değerlendirilmesi bizi, uygulanan muhalefetin yeterliliğinin tartışılmasında daha başka çözüm yollarına ulaştırabilecektir sanırım."

Belki de birşeyler söylemek istiyor, ama pek anlaşılımyor.

"AKILLI SAVAŞIM"

İstanbul il başkanı ise daha açık. Esneklik korunuyor. Ama açıklık, Bursa'dan daha fazla. İstanbul il başkanı "tehlikeli gelişmeler" umacısını kullanmak istiyor:

"İkinci MC'ye karşı yapılan muhalefetin dozu tartışılabilir. Parlamento içi ve parlamento dışı muhalefet ayrıntak gerek. Parlamento dışında ölçülü ve dikkatli olmak zorundur. Toplumun olayları iyi değerlendirmek, tebliğeli ge-

lişmelere karşı uyanık olmak zorundayız. Demokrasiyi boğazlamak istenilenlere karşı yasal çizgiler içinde akıllı bir savaşım vermenin gereğine inanıyorum."

CHP Ankara belediye başkan adayı olduğu söylenen de başkanı ise lafı dolandırmakta Bursa il başkanının gerisinde kalmıyor. Ankara il başkanı siyasal ve toplumsal muhalefet arasında "çok ciddi" bir ayırım yaptıktan sonra, siyasal muhalefetin gücünü, toplumsal muhalefetin de CHP dışı unsurlara bağlı olan güçsüzlüğünü anlatıyor. Böylece, "CHP'nin muhalefeti" tartışmaları da yeni bir boyut kazanmış oluyor.

GERÇEKÇİ SESLER

CHP örgütü böylelerinden mi ibaret? Hiç kuşkusuz değil. CHP bunlardan ibaret olsa idi, demokrasi mücadelesinde CHP'nin yeri üzerinde bu denli durmanın anlamı kalmazdı. CHP'de, içinde bulunduğumuz koşulları, partinin izlediği çizgiyi gerçekçi bir açıdan değerlendirenler de, sayıca az olmakla birlikte, var. Antalya il başkanı bunlardan biri:

"Hükümetin kuruluş çalışmalarının daha etkili, toplumun tabanındaki yoksul ve dinamik güçlere daha güven verici bir biçimde yürütülmediği kanısındayız. 2. MC'ye karşı su anda yeterli bir muhalefet yapılmıştır."

Ordu il başkanının söylediklerine de

kulak vermek gerek:

"İkinci MC hükümetine karşı yapılan muhalefeti yeterli bulmuyorum. Yetersiz uygulanan taban fiyatları ile üretici güç durumda kalmıştır. Son yapılan zamlarla işçi, köylü, dargelirli esnaf ve kamu görevlileri ezilirken, bir mutlu azınlığın çıkarları korunmuştur. Bu şekilde halkı çokları uygulamalar karşısında parlamento içinde çok daha baskılı muhalefet ve parlamento dışında da yandaş kuruluşlarla Türkiye çapında daha etkili muhalefet oluşturulmalıdır."

CHP'de, parlamento içi muhalefetin, dışındaki kitle muhalefeti ile birleştirilmesi zorunluluğunu kavrayan, MC'nin iktidardan düşürülmesi için geçerli yolun bu olduğunu gören örgütçüler de var. Kırklareli il başkanı:

"Muhalefet hayatın günlük akışına terk edilmiştir. İmdata MC zamları yetiştirmeydi, muhalefetin varlığı dahi münakaşa edilebilir. Bu hususta genel merkezin bir an önce politikasını saptayıp demokratik güçlerle aktif bir muhalefete geçmesi gerekir. Özellikle bu muhalefet kitlelere mal edilebilirse, inancım, ikinci MC'nin kısa sürede çökeceğidir."

SON SÖZ

YÜRÜYÜŞ baskıya hazırlanırken, henüz görüşlerini belirtmeyen il başkanları da vardı sırada. Bunların arasında

Muhalefete Ne Zaman Sıra Gelecek?

CHP'nin muhalefetsizliği içindaha ilginç ve özgün gerekçeler ileri sürülen çıkabilir. Bunun dışında, CHP'nin konumunu daha tutarlı, daha açık bir biçimde ko-

yanlar da çıkabilir. Birincisi için, buraya görüşlerini aldığımız "genel merkeziler" den özür diliyoruz. İkincisi için ise, görüşlerini buraya alamadıklarımızdan.

OLAYLAR VE ALAYLAR

Metin ÇULHAOĞLU

YÜRÜYÜŞ'ün önceki sayısında Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Be-hice Boran'ın bir yazısı yayımlandı. Yazı, "Ciddiyet Gerek" başlığını taşıyor.

Gerçekten de Türkiye'de her anda ve en çok ciddiyete gerek var. Ancak heft alanda en çok eksikliği duyulan da yine ciddiyet. Mizah açısından çok üretken bir toplumda, çok verimli olayların içinde yaşadığımız bir gerçek. Mizah ustalarımız, dünyanın en ünlüleri arasında yeri alıyor. Mizah yazarlarımız ve çizerlerimiz, yaşadıkları toplumun sunduğu kaynakları yetkin bir biçimde değerlendiriyorlar. Bunlara söz yok.

İlginc olan gerçek başka yerde: Mesleği mizahçılık olmayanların yaratıkları mizah şaheserlerindedir. Sanki bunlar bilinçli olarak mizahçılara malzeme yaratmaya çalışıyorlar. İktidarından "ana muhalefetine" kadar böyle. Burjuvazinin has partilerinden, demokratik güçlerin en güçlü temsilcisine kadar böyle. Ancak, bunların yaptıkları mizah olmuyor. Çünkü, faaliyet alanları mizah değil. Üstelik çok ciddi görevleri var. Ciddi görevlere ciddi bir biçimde eğilmelikleri, daha doğrusu bugünkü konularında eğilemeyecekleri için gayri ciddi oluyorlar. Nedenleri üzerinde düşünmek gerek.

Herkesçe benimsenen bir örnek: MSP'nin gayriciddiliği. Ama yine de düşünmek gerek: Gayriciddi olan MSP ve liderleri mi, Türkiye kapitalizmi mi? MSP'nin bir Tümosan'ı var. MSP aracılığı ile gayriciddiliği sağlandı. Buna itiraz yok. Ama öyle mi olması gerekir? Karayollarının uzunluğunun şu kadar kilometreye ulaştığı, sürülecek ve sulanacak tarım alanlarının şu kadar dönüme gelip dayandığı Türkiye'de, iktidardan ve düzenden bağımsız olarak düşünüldüğünde motor sanayii gayriciddi mi? Hiç de değil. Ama bu sorun Türkiye kapitalizminin koşullarında, hele hele bugünkü iktidar yapısı ile çözüme olanağı yok. Onun için Tümosan gayri ciddi oldu. Bugünkü koşullarda kimin elinde kalırsa kalsın ciddiyet kazanamaz. Türkiye kapitalizminin çözümsüz hale getirdiği sorunlara din, iman ve Zaloğlu Rüstem mantığı ile yaklaşan herkes gayriciddi olma mahkum. Türkiye kapitalizminin kısa dönemde çözebileceği sorunlarla, ne kısa ne de uzun dönemde çözemeyeceği sorunlar arasında bir ayırım yapmak gerek. Ciddiliği ve gayriciddiliği bunlara yaklaşım biçimi belirliyor.

İkinci örnek: CHP etkin ve tutarlı bir muhalefet yapamadığı için suçlanıyor. Cumhuriyet Gazetesinin yürüttüğü soruşturma sonucunda, bunun bazı "gerekçeleri" gün ışığına çıktı. CHP Malatya il başkanı, gerekçeyi şöyle açıklıyor: "Bugün Genel Merkezimiz bu eylemleri eleştirecek olsa hükümet üyeleri 'biz daha birsey yapmadık ki, henüz yapmaya başladığımız bir dönemde bizi haksız yere eleştiriyorsunuz' diyorlar. Bu nedenle Genel Merkezimiz 'bekle gör' politikası izlemeli ve daha sonra yiğitçe CHP'ye yakışır bir şekilde mücadele vermelidir." (Cumhuriyet, 28 Eylül Çarşamba)

Bunun tek izahı, CHP Malatya il başkanının gayriciddiliği mi? Elbette değil. Bazı il örgütlerinden genel merkez kadar, CHP'nin pasifliğini bu ya da buna benzer gerekçelerle açıklayacak pek çok partili var. Bunun nedeni, kişisel yetersizlik ya da ciddiyet yoksunluğu ile açıklanamaz. Başka nedenleri olma-

lıp Genel Başkanı Boran, daha önce sözü edilen yazısında "Örgütlerin önemli; kitleleri harekete geçirme manivelaları olmalıdır" diyor. Bu, burjuvazinin örgütleri için de geçerli. 1960'lara kadar, çeşitli fırka deneyimleri de Demokrat Parti de, burjuvazinin kitleleri harekete geçirme manivelaları oldu-

lar. Daha sonra bu görevi AP üstlendi. Ancak yine 1960'larla birlikte Türkiye kapitalizminin bunalımlarının sıklaşması ve onulmaz boyutlara ulaşması, bunun yanında sosyalist hareketin gelişmesi, sermayenin tabanını eritemeye başladı. Burjuvazinin örgütleri, kitleleri harekete geçirme ve burjuvazinin yanında tutma yeteneklerini önemli ölçüde yitirdiler. 1973'te büyük burjuvaziye karşı demokratik sloganlarla ortaya çıkan CHP, kitleleri daha büyük ölçüde harekete geçiren bir manivela oldu.

Büyük burjuvazi, kitleleri peşinden sürüklemeye gücünü büyük ölçüde yitirdi. Büyük burjuvazi ile organik bağlarını konuyu ya da pekiştiren kuruluşlar da aynı akıbete uğramaya mahkum. CHP de büyük burjuvazi ile pekiştirdiği bağlar sonucunda, kitleleri harekete geçirmeye gücünü giderek yitiriyor. Nesnel ve özenel olarak yitiriyor. Ciddi olan yanı, burada. CHP Malatya il başkanının bu nesnel durumu özenel bir "tahlil" aracılığıyla açıklama çabalarındaki ciddiyetsizlik, bu açıdan büyük bir önem taşıyor.

Üçüncü örnek: Hükümete verilecek bir muhtıra ya da Ulusal Demokratik Cephe mi gayriciddi, yoksa bu sorunların Türk-İş ve DİSK üst yönetimleri tarafından ele alınıncı biçimleri mi? Özünde, muhtıra da ciddi bir iş, UDC de. Ama ikisi de alay konusu olmaya başladı. O duruma getirildi. Türkiye'nin solda ihtiyatlı dil kullanmaya alışkın bir gazetesi, "muhtıra" ile "UDC"yi dört satırda geçiştiriyor. Bir de "UDC'nin DİSK-Kent'e dönmemesini" temenni ediyor.

Neden? Bir tek neden var: Büyük burjuvazinin has örgütleri gibi, büyük burjuvazi ile bağlarını pekiştiren örgütler gibi, Türk-İş ve DİSK'te giderek kitleleri gerçek hedefler doğrultusunda harekete geçirecek manivelalar olma niteliklerini yitiriyorlar. Muhtıra, genel grev ve UDC'nin gerçek içerikleri ile bunların özenel bazı politik oyunların araçları olarak kullanılmaları arasında ki uçurum, ciddiyetsizliği giderek daha belirgin bir hale getiriyor. Hergün, ciddiyetsizliğin yeni bir örneği sergileniyor.

Bütün bunların politik anlamı üzerinde dikkatle durmak gerekiyor. Çıkarılabilecek sonuçlardan başlıcası, ortada gerçek anlamıyla bir boşluğun bulunduğu. Büyük burjuvazinin bu boşluğu farkında olması, bu boşluğu "doldurma" konumundaki örgütlerin ise ciddiyetlerini ve inandırıcılıklarını giderek daha çok yitirmeleri, yapılan işkazları artırıyor. Büyük burjuvazinin akıllı sözcüleri "ortadaki boşluğu başkalarının doldurması tehlikesi" karşısında, CHP'nin biraz daha canlanması önerilerini bile yapar oldular.

Ancak çabalar boşuna. Geçen günler, aradaki boşluğu yalnızca işçi sınıfının siyasal hareketinin doldurabileceğini kanıtıyor. İşçi sınıfının siyasal hareketi, 1977 seçimlerinin öncesindeki "umut" ün ötesinde idi. Bugünkü yilgınlık, umutsuzluk ve boşluğun da ötesinde. İşçi sınıfı hareketi, bu ileri konumuyla kitleleri peşinden sürüklemeye niteliğini birleştirilebilirliği oranda, ortadaki boşluk dolacak. Kitlelerin belirli bir andaki objektif konumu ile onların öncüsü olan hareket arasındaki ilişkilere ışık tutan bir benzetme var. Şöyle: Toplumda önemli bir kesimi, buluşuı hastalık sarmış olabilir. Öncü, ya "tecrit olmamak" için kendisi de buluşuı hastalığı yakalanacak, ya da her geçen gün daha çok insanı hastalıktan kurtarmaya, hastalığı tutulmasını önlemeye çalışacak. Önceki ile yığınlar arasındaki ilişki, bunlarda da ikincisi olmak zorunda. Bu nedenle, Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin görevleri bugün her zamankinden daha büyük.

BİLİMSEL VE

Marksologlar ile Marksistler, revizyonistler ve maceacılar ile bilimsel sosyalistler arasında derin ayrılıklar olduğu ortada. Çok bilinip çok tekrarlanan bu gerçeğin, çok bilinip çok tekrarlanmayan bir doğal sonucuna da işaret etmek gerek: Doğruya karşı olanlar, teorik ve pratik olarak mutlaka belirli noktalarda buluşurlar. Görünüşte aralarında ne kadar "uzlaşmaz" çelişki olursa olsun, birbirlerine ne kadar küfrederlerse etsinler, ortak noktaları doğruya karşıtık olanlar, her zaman her yerde buluşabilirler. Bu nedenle bir Marksolog ile bir Troçkistin, bir revizyonist ile çok hızlı bir "devrimcinin", zaman zaman tam tamına aynı noktada buluşmaları kimseyi şaşırtmamalı.

Gerekleşmeler üzerinde daha ayrıntılı olarak durmak gerek. Ayrıntılara ve dolayısıyla kaynağa inmenin çeşitli yöntemleri var. Gerçeğe ulaşıldığı süreç, bu yöntemlerden birini ya da ötekini kullanmanın herhangi bir sakıncası yok.

ALINTILARI BİLİRSİNİZ

Akla ilk gelen, basit bir yöntem, Basit bir başlangıç noktası. Türkiye'de sosyalist hareketin geçmişi ve bugünkü pratiği açısından çarpıcı ve kolay kavranabilir bir başlangıç noktası: Klasiklerden yapılan alıntılar. Klasiklerden yapılan alıntılar, ideolojik mücadelede bol bol kullanılıyor. Türkiye'de de çok kullanıldı, kullanılıyor. Bugüne kadar, Türkiye'nin öndeki devrimci adının niteliğini, devrimin hangi yollardan gelişebileceğini, Sovyetler Birliği'nin "sosyal emperyalist" olduğunu vb. anlatmak üzere Marks, Engels ve Lenin'e bol bol başvuruldu.

Daha başka örnekler de var. Lenin ve Stalin'in "iradecilik"lerini kanıtlamak, bu önderlerin parti mekanizmasını ve bürokrasıyı yığınların üzerine koyduklarını göstermek, gelişmemiş bir ülkede sosyalist devrimi gerçekleştirmenin talimatlarını sergilemek amacıyla Marks ve Engels'i sık sık rahatsız edenler de az değil.

Genel olarak doğruya karşı olanların, özel olarak nerede buluşup nereye karşı çıktıkları da günümüzde somut olarak görülüyor. Birbirlerine demediğini bırakmayan Maocu, Troçkist, Anarşist ve Revizyonist akımların hangi noktada anlaşmazlıklarında değil mi? Bugün SSCB'de "bürokrat seçkinler diktatörlüğü" olduğu konusunda aralarında hiçbir temel ayrılık yok.

Bu, yalnızca sonuç. Başta da değinildiği gibi, sonucun kaynağına inmek gerekiyor. Ayrıntılara, "alıntı yöntemi" ile inilebilir. Yukarıda sözü edilen akımların önde gelen sözcülerinin alıntılara sık sık başvurdukları bir gerçek. Yerine göre Marks'ı, Engels'i ve Lenin'i sık sık rahatsız ettikleri biliniyor. Nasıl oluyor?

İKİ NEDEN, BİR ÖRNEK

Başlıca iki nedeni var. Her biri başlıbaşına büyük önem taşıyan iki neden: Birincisi, Mark-Engels ve Lenin arasındaki bütünlüğü tarihsel gelişim ve somut koşullardaki değişim açısından kuramamak. İkincisi ise, üzerinde çok daha az durulan bir neden: Politikayı unutmak. Daha doğrusu, Marks-Engels ve Lenin'in, politik mücadele içinde, politik düşmanlara karşı politika yapan kişiler olduklarını bütünü ile unutmak.

Önce, daha çok bilinen ilk neden. Bir örnek başlanabilir. Örnek, Marks'ın düşüncesinin somut koşullarla birlikte gelişmesine ilişkin. Marks'ın düşüncesinin gelişiminde ilk kesit: Marks sırasıyla Yahudi Sorunu'nu, Hegel'in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi'ni, El-yazmalarını, Kutsal Aile'yi, Alman İdeolojisi'ni, Felsefenin Sefaleti'ni, Ücret Fiyat ve Kâr'ı ve nihayet Manifesto'yu tamamlıyor. 1849'a kadar bunlar tamamlanıyor. Ama henüz bunların hiç birinde özel olarak örgüt ya da parti kavramı yok. Şaşırtıcı olabilir, ama gerçek. Bu dönemde örgüt kavramı yok.

Bunda, şaşırtıcı ya da Marks'ın dehansı konusunda kuşku uyandırıcı hiç bir yan olmamalı. Çünkü Marks, istiareyele yapıp her şeyin doğrusunu bir anda bulan biri değil. Marksizm de, tarihin belirli bir anında olan-

ca olgunluğuna erişip orada "biten" bir din değil. Tersine, sınıf mücadeleleri ile, bunların deneyimi ile gelişen bir öğreti.

Lenin "Sosyal Demokrasi'nin İki Taktiği"nde buna işaret ediyor. Marks ancak 1849'da "özel bir işçi sınıfı örgütünden yana olduğunu" Engels ile birlikte açıklıyor. Lenin, bunun nedenleri üzerinde de duruyor: Devrimin burjuva devrimleri dönemi olması ve özellikle Alman devriminde proleter ögelerin sınırlılığı, ayrı örgütlenme görüşünün olgunlaşmasını engelliyor. Marks ve Engels'de örgüt kavramının bundan sonra geliştiği bir gerçek. Ancak, yine belirli sınırlara kadar.

Burada, Marks'tan alıntılar yaparak, daha doğrusu Marks'ın tüm yapıtlarını tarayarak "Leninist örgüt teorisinin Marksist olmadığını" kanıtlamak çok kolay olsa gerek. Ama kolaylığı ölçüsünde de saçma ve yarırsız bir çaba.

Marks ve Lenin arasındaki bütünlüğü tarihsel gelişim boyutu ile birlikte kuramayanlar, bu yarırsız ve saçma çabaların içindeler. Bol bol alıntı yapıyorlar. Kimi Lenin'in "aşırı iradeciliği"ni ve aşırı "örgüçülüğü"nü kanıtlamak, "bürokratik mekanizma" teorisini vurgulamak için. Kimi de örgüt zorunluluğunu örtecek biçimde "devrimi yığınların yaptığını" ileri sürebilecek için.

MARKS, LENİN VE KÖYLÜLÜK

Boş ve yarırsız çabalar başka alanlarda, başka konularda da geçerli. Bir başka örnek köylülük ya da işçi - köylü ittifakı üzerine.

Alıntıcılar için söylemek gerek: 1856 yılına dek Marks ya da Engels'de köylülerin devrimci atılımı ya da işçi-köylü ittifakı konusunda alıntı bulmak pek mümkün değil. Yalnızca, köylülük içinde büyük farklılaşmaların görüldüğü Almanya için yapılan değerlendirmelerde, 1856'dan itibaren bazı "öge"ler bulmak mümkün. Yine de, işçi-köylü ittifakı teorisinin de yeterince gelişkin olduğunu söylemek mümkün değil. Bunun başlıca nedeni, o dönemde, köylülüğün burjuvaziden büyük ölçüde koparak proletaryanın yanında saf tutması koşullarının yeterince olgunlaşmaması.

Tarihsel koşulların değişmesi, Rusya'da köylülük içindeki farklılaşmaların da giderek büyük boyutlara ulaşması ve Rusya'ya özgü bazı koşullar, Lenin'de ittifaklar teorisinin gelişmesine olanak tanıyor. Lenin bu koşullarda işçi-köylü ittifakının teorisini de, pratiğini de geliştirebiliyor.

Sonuç olarak, Marks'ı tarayıp Lenin'den alıntılar yaparak köylülükle ittifak ve köylülüğün potansiyel konularında Lenin'in "Marksist olmadığını" kanıtlamak da mümkün. Bir önceki örnekte olduğu kadar yarırsız ve geçersiz bir çaba.

Bu iki örneğin dışında önemli olan bir başka nokta daha var: Tarihsel gelişim ve somut koşullar unutulursa, bilimselçes yapılan alıntılar yalnızca Marks-Engels-Lenin bütünlüğüne değil, bunların herbirinin düşünce bütünlüklerine karşı bir silah olarak da kullanılabilir. Daha açığı şu: Alıntılarla Marks'ı, Lenin'e, Lenin'i Marks'a karşı göstermek mümkün olduğu gibi, örneğin Lenin'i Lenin'e "karşı" göstermek de mümkün.

TEK ÜLKEDE SOSYALİZM

Birkaç örnek verilebilir. Lenin'in sosyalizmin tek bir ülkede, hele hele Rusya'da başarı kazanabileceğini özellikle 1900'lerin başında yüksek görmediği açık. Ancak burada bir noktanın altını çizmek gerek: Daha 1900'lerin hemen başında ve özellikle 1905 döneminde Lenin *iktidarı alına fillinin* en önce Rusya'da gerçekleştirebileceğini görüyor. Ancak, Rus devriminin *onyakta kalabilmesini*, Rus devrimini başka devrimler, özellikle Alman devriminin izlemesine bağlı görüyor. En azından Lenin'den bunu ima eden alıntılar yapmak mümkün.

her zaman sorumluluk gerek

Zeki KILIÇ

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın yaptığı bir konuşmada söylediği gibi, işçi sınıfının ekonomik, demokratik ve politik hareketi açısından doğru ya da yanlış yol şeklinde bir tanım yapılmaz. Hareket açısından doğruluk veya yanlışlığın objektif ölçütü, izlenecek yolun geçit vermesi ve mücadeleye katılanları amaçlanan hedefe götürmesidir. Ölçüt bu olunca, amaç, geçit vermeyen yola girmek olmalıdır. Girildiği takdirde, yapılacak hız ve katedilecek mesafe kadar, yanlışlık miktarı artar, tahribat çoğalır.

İşçi sınıfı hareketini yolundan saptırmak amacına yönelik her türden uç akımlara karşı bir kısım ilerici demokrat ve sosyalist kişi ve çevreler, ya "bana ne, ne yaparlarsa kendilerine yaparlar" mantığından hareket ederek kayıtsız kalmışlar, veya başlangıçta alkış tutup daha sonra onları iterek sebebiyet verilen bir çok belanın seyircisi olmuşlardır. Hangi biçimde olursa olsun her iki durum da uç akımların çoğalmasına hatta büyümesine neden olmuştur. Kendisine sosyalistim diyen çevrelerden bir kısmı, düşman belledikleri harekete karşı taarruzlar artıkça güçleneceklerini vehmetmişlerdir. Ama bugün bu tavır özellikle ilerici sendikal hareket ile demokratik kitle örgütlerini ağır şekilde yaralamıştır ve yaralamaya devam etmektedir. Yapılanlar, sadece yapanları ilgilendirmemektedir. Çünkü yapılan ve yapılacak işlerle neden olunan tahribatların sonuçları, yalnızca o örgütü, kişiyi, veya grubu değil, tüm olarak demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm mücadelesinin içinde olanları da etkilemektedir.

Burjuvazi, 12 Marttan sonra demokrasi ve bağımsızlık mücadelesi ile sosyalizm için verilen mücadeleyi birbirinden koparmaya çalışmış ve bu anlamda kendisi için önemli başarılar sağlamıştır. Demokrasi ve bağımsızlık için verilen mücadelenin sosyalist mücadele eksenine oturtulmadığı dönemlerde, sağ ve sol sapmalar, demokratik kitle hareketlerine ve örgütlerine sızmış ve bu hareketlerle örgütlerini tasallut altına almışlardır. Zaten bir sapma bir kez bir örgütün yönetimine egemen oldu mu artık o yöneticiler için-tek mücadele, ne pahasına olursa olsun konularını korumak, buldukları yerde kalabilmek yolunda her araca başvurmaktan ibaret olur. Bunun açık örneği DİSK'tir.

DİSK'te olup bitenler, artık burjuva basınının sütunlarına da sızdı. DİSK yöneticileri, ilerici sendikal hareketi sosyal demokratlaştırmak için kendisine sosyalist diyen birçok kişiyi ve grubu sistemli olarak kullanmıştır. Böylece örgüt amacına, tüzüğüne ve ilkelerine ters davranabilme koşulları yaratılmış; olması gereken tüm yönetim ilkeleri çiğnenerek kararlı, diri sosyalist işçilerin tasfiyeleri sağlanmıştır. Bu uygulama bugün de devam etmekte, buna karşı önlem almak üzere karşı duranların yalnızlaşması için elden gelen tüm çaba sarfedilmektedir. Başlangıçta Doğu'nun başkanlığını yaptığı Kimya-İş'in başına getirilenler karşısında, soruna, Kimya-İş veya TİP'iler sorunu olarak bakanlar, daha sonra sıra ile Turizm-İş, Sosyal-İş, Hürcam-İş, Keramik-İş, ASİS vb. de de aynı uygulamayı görmekte gecikmediler. Uygulamalar sonuçları bakımından yalnızca sendikaların yöneticilerini tasfiye etmekte kalmadı; bu tür yöntemlerin kullandığı her örgütte istisnasız olarak

kitlelerinin azalması, üyelerin örgütlerine olan inançlarının zayıflaması ve giderek yok olması sonucu ortaya çıktı. TİP'iler diyerek tasfiye için kullanılan makyavelist yöntemler bir süre sonra TİP'li olmayanları da aynı akıbete uğrattı. DİSK yöneticileri, kendilerine karşı çıkanları "SİSK'i kuracaklar" diyerek tüzük ve ilke tanımaz tutumlarını perdelemeye çalıştılar. Bu yanlış tavra karşı gösterilen tepkileri susturmak için ise "Yaşasın DİSK'i" araç olarak kullandılar.

Bu tutum, DİSK ile de sınırlı kalmadı. Diğer demokratik kitle örgütlerine de yansdı. TÖB-DER'in son şube feshi kararları bu bakımdan anlamlı ve öğretmen kitlesini ve onun biricik örgütünü ciddi dar boğazlara sürükleyici bir uygulamanın sonuçlarından biridir.

Türkiye öğretmenlerinin uzun olduğu kadar acılı bir örgütlenme ve oluşturdukları örgüte güven duyma gelenekleri vardır. Bu örgütlü olma geleneği, örgüt yapısına demokratik yanın ağırlıklı olarak yansımaya neden olmuştur. Öğretmen örgütü açısından bu yapıyı görmemek veya görmemezlikten gelmek, parçalanmaya getirecek veya kitlenin bütün olarak yönetimi izleme alışkanlığını yokedecektir.

TÖB-DER'in kongresinde, yönetimin nasıl oluşturulması gerektiği uzun uzun tartışıldı. Dar grupçu tavrırlarla, kariyerist tutumların öğretmen kitlesini ve örgütünü dar boğazlara sürükleyeceği ısrarla belirtildi. Yine demokratik kitle örgütlerinin, şu veya bu grupların panosu gibi kullanılmayacağı söylendi. Ama bütün bu söylenenlere rağmen, bugün İstanbul ve Adana'da tasfiyeye uğrayanlar, o gün, "en zayıf ekiptir" diye, bugünkü yönetimin gelişine yardımcı oldular.

Şubelere işten el çektirme gerekçesi, sayıları yüzleri aşan başka şubeler için de gerek duyulduğunda ileri sürülebilir. Açıkça görülmektedir, gerekçe sadece bir bahanedir. İstanbul ve Adana şube yöneticileri bahane aramıyacak kadar büyük yanlışlıklar ve yanlışlar içerisinde olabilir. Söz konusu olan amaç yanlışlık ve yanlışları örgüt yaşamından silmekse, o takdirde, doğal işleyiş olan ve yakında başlayacak kongrelerle bunlar sergilenebilir ve sahipleri yönetimden uzaklaştırılabilir. Oysa bu yöntem uygulanmamış, bunun yerine üyelerin örgütlerine güvenini sarsacak bir yol izlenmiştir. Bu yol geçit verir bir yol değildir. Bu yola girenlerin daha ileriyi gitmemesi için önlem alınmaz ve örgüt normal işleyişine kavuşturulmalıdır. Yanlış da olsa "muhalif olan grubun gücünü azaltır, dolayısıyla biz avantajlı oluruz" diyerek karşı çıkmamak, örgütü ve onun gücünü zayıflatmaktan öte anlam taşımaz.

Sosyalistler, ilericiler ve demokratlar her zamandan çok örgütlerine sahip çıkmak zorundadır. Sahip çıkmak demek, örgüt amacına, tüzüğüne doğal işleyiş ve ilkeleriyle, geleneklerine sahip çıkmak demektir. Örgüt amacına, tüzüğüne doğal işleyişine ve ilkeleriyle geleneklerine ters düşen akımlara karşı amansızca karşı çıkılmadan, örgüte sahip çıkmak mümkün değildir. Susmak, ses çıkartmamak, feshi edenlerin, örgütü atanan yöneticilere teslim etmediği, onlara karşı direndiği bir manzarayı acı acı seyretmekten öte bir iş yaramaz. Bu da örgütü itibarsızlaştırır, ve onu kitlesinden soyutlar.

1970'den Bu Yana Türk Parası 40 Kez Devalüe Edildi

1970 yılındaki yüzde 67 oranına varan devalüasyonun ardından, son devalüasyona dek Türk Lirası'nın dış değeri 40 kez değiştirilmiş ve en büyük değer kaybına yüzde 133 oranıyla İsviçre Frangı karşısında uğramıştır.

Uluslararası finansman kuruluşlarının baskısıyla yapılan son devalüasyonun ötesinde, Türk Lirası'nın dış değerinde birbirini izler biçimde yapılan değişiklikler, döviz gelirleri bakımından kayda değer bir gelişme sağlamamıştır. Buna karşın, devalüasyonlar, tarım ile sanayi ve ücretler ile kârlar arasındaki bölüşümü etkileyici bir politika olarak kullanılmıştır.

1970 yılından sonra Türk Lirası'nın dış değerinde yapılan değişiklikler, tarım ile sanayi fiyatları arasındaki değişim oranının tarım lehine döndüğü ve ücretler ile kârlar arasındaki bölüşümün ücretlere doğru kayma eğilimi gösterdiği soralarda yapılmıştır. Nitekim, günümüzde tarım ile sanayi fiyatları arasındaki değişim oranı 10 puan kadar tarım lehinedir. Ayrıca, özellikle 1976 yılı içinde tamamlanan toplu iş sözleşmeleri ile işçiler daha önceki yılların üzerinde ücret artışları sağlamışlardır. Bu durumda fiyatları sanayi, gelir bölüşümünü de kârlar lehine çevirmek için devalüasyon kaçınılmaz bir ekonomi politikası aracı olmaktadır.

DEVALÜASYONUN TARİHÇESİ

10 Ağustos 1970 tarihinde istikrar önlemleriyle birlikte açıklanan yüzde 67

oranındaki devalüasyonun ardından, ilk kez 1971 yılı Mayıs ayında para ayarlamasına gidilmiş, uluslararası piyasalarda Mark'ın değer kazanması sonucunda paramızın değeri Alman Markı karşısında da yüzde 3,1 oranında düşürülmüştür. Aynı yıl içinde iki kez daha para ayarlaması yapılmış ve yıl sonunda Türk parasının dış değeri Dolar karşısında yükseltılmıştir.

1972 yılında ise para ayarlaması yalnız İngiliz Sterlini karşısında yapılmış, paramızın değeri bu para birimi karşısında iki kez yükseltmiştir.

1973 yılında, Şubat ayında iki kez olmak üzere toplam sekiz kez para ayarlamasına gidilmiştir. Bu ayarlamalarda dünya piyasalarındaki dalgalanmalar karşısında Türk Lirası'nın dış değeri korunmuştur.

1974 yılında ise önce paramızın Dolar karşısındaki değeri yükseltmiş, 14 Mayıs 1974 tarihinde alınan bu kararlar, 1970 devalüasyonundan sonra Türk Lirası Dolar karşısında en yüksek değeri ulaştırmıştır. Yılın bütününde ise toplam sekiz kez Türk Lirası'nın değerinde ayarlamalar yapılmıştır.

1975 yılında ise paramızın dış değerindeki değişiklik kararları sıklaşmış, 12 kez değiştirilen paramız, İsviçre Frangı ve Alman Markı karşısında önemli değer kayıplarına uğramıştır. Dolar karşısındaki değeri de düşürülen paramızın 1975 yılındaki ayarlamaları, tarımla sanayi ve ücretlerle kârlar arasındaki bölüşümü etkileyici sonuçlar yaratmıştır. Bir önceki yılın yüksek taban fiyatı uygulaması, tarım ve sanayi fiyatları arasındaki değeri

şim oranını tarım lehine döndürmüş, bu arada işçilerin fiyat artışlarının üzerinde gerçek ücret artışları sağladıkları gözlenmiştir.

1976 yılında Türk Lirası'nın dış değerindeki ayarlama sayısı azalmış, dört kez değişikliği sonunda paramız Dolar karşısında yüzde 10, Mark karşısında yüzde 15 gerilemiştir. 1977 yılında ise üç kez değişikliği yapılmıştır.

Oldukça yüksek tutulan son devalü-

asyonun ardından, paramızın İsviçre Frangı karşısındaki değer kaybı yüzde 133,2'ye erişmiştir. Alman Markı karşısında yüzde 102,2, ABD Doları karşısında da yüzde 29,6 oranında düşen paramızın değeri yalnızca İtalyan Lireti ve İngiliz Sterlini karşısında yükselmiştir.

Paramızın yabancı paralar karşısında 1970-1977 yılları arasındaki değer değişimi ilişikteki tabloda gösterilmiştir.

1970 DEVALÜASYONUNDAN BU YANA DÖVİZ KURLARINDAKİ

	DEĞİŞİM		% Değişim
	Döviz Alış		
	10.8.1970	21.9.1977	
1 ABD Doları	14,85	19,25	29,6
1 AlmanMarkı	4,0909	8,27	102,2
1 Kanada Doları	13,95	17,913	28,4
1 Danimarka Kronu	1,996	3,118	56,2
1 Fransız Frangı	2,694	3,902	44,8
1 Avusturya Şilini	0,5756	1,165	102,4
1 Hollanda Florini	4,1337	7,805	88,8
1 İsviçre Frangı	3,4575	8,063	133,2
1 İsveç Kronu	2,892	3,93	35,9
1 Norveç Kronu	2,095	3,5	67,1
100 İtalyan Lireti	2,3935	2,178	-9,0
1 Belçika Frangı	0,2994	0,537	79,4
1 Sterlin	35,9375	33,55	-6,6

afet işlerinde müteahhit saldırısı

MC'nin büyük başının eski meslektaşları müteahhit Nabi İnciler, geçen hafta başkent Ankara'nın gübgeinde güpegündüz bir devlet daireisini bastı. Demirel'in yakın dostlarından sayılan ve Ankara'nın polisyeye çevrelerinde "İnci Baba" namıyla maruf Nabi İnciler, 29 Eylülünü İmar ve İskan Bakanlığı'na bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğünü "fedailer" ile "denetimi" altına aldı, tabancasını çekecek memurlara, teknik elemanlara saldırdı, büro eşyasını tahrip etti.

Evet, bir devlet memuru olan Cenap Arğon aynı zamanda TİMAŞ'ın ortağıydı ve Genel Müdür Yardımcısı sıfatıyla ihale komisyonlarına başkanlık ediyor, kendi şirketine de iş ihale ediyordu. Üstelik TİMAŞ ve İnciler şirketleri içiçe ilişkiler içindeydi, hatta zaman zaman Afet İşleri'nden aldıkları işleri birbirlerine devrediyorlardı.

Nabi İnciler, güpegündüz bir devlet daireisini basarak adam dövme cesaretini herhalde bir yandan MC'nin büyük başıyla, bir yandan da Afet İşleri Genel Müdürlüğüyle bu kadar yakın olmasından alıyordu.

SEN MİSİN BELGE VERMİYEN !

Afet İşleri'ndeki saldırıdan nasibini en ağır biçimde alan mimar Fevzi Akansel oldu. Mimar Akansel, genel müdürlüğe ihalelere katılma belgesi veren komisyonun başkanıydı ve o gün yapılacak 14 milyonluk bir inşaat ihalesine katılmak isteyen Nabi İnciler'e, yanlış beyanda bulunduğu gerekçesiyle belge vermemiştir. Nabi İnciler ve tayfası, ihaleye katılacak diğer müteahhitleri genel müdürlükten tabancayla kovaladıkları sonra Akansel'in bulunduğu kata çıktılar. Akansel'e ve bu katta çalışan diğer teknik elemanlara, memurlara silahla, küfürle, döverek saldırdılar. "Baskın" sonunda "İnci Baba" ve efradı hiç bir şey olmamasına ellerini kollarını sallayarak daireden çıktılar ve arabalarına binerek uzaklaştılar.

TMMOB'NİN TEPKİSİ

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk saldırıyı, baskılara ve yolsuzluklara bağışlayamayacağına, mesleğini kamu yararına kullanma çabasındaki tüm dürüst memurlara yapılmış bir saldırı olarak nitelendi. Öztürk, olaya ilişkin açıklamasında özetle şöyle dedi:

"Bu saldırı, siyasal amaçlarla idarenin üst kademeslerine atanmış olanlarla çöker birliği, iş ortaklığı kurmuş kişilerin, saldırganlıklarını hangi ölçülere varılabildiklerinin bir örneğidir.

"Bu olay MC iktidarının, birakılmı kişileri, kendine doğrudan bağlı kuruluşların, bu kuruluşların yetkililerinin, faaliyetlerini sürdürdükleri hükümet merkezindeki binaların bile güvenliğini sağlamadığını ortaya koymaktadır. Durmaksızın can güvenliğinden söz edenlerin, bir kez daha, sözlerinin ne kadar boş olduğunu kanıtlamaktadır.

"Bu saldırı hergün, ülkenin her köşesinde yer alan siyasal cinayetlerden, saldırganlardan ayrı görünemez. Saldırgan gene çıkarıcı politikacı ve yöneticilerle işbirliği içindeki bir kişidir; hedef ise bu kez, bu çıkarıcı çevrelerin yasa dışı isteklerini karşı duran devlet memurudur, memurlarıdır."

ŞİRKET ORTAĞI BİR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI!

Afet İşlerinde dönen dolapları bilenler belki bu kadar gözü dönmüş bir saldırı beklemiyorlardı ama bu olay karşısında çok da şaşırmadılar. Nabi İnciler'in ortağı olduğu İnciler Kollektif Şirketi'nin ve efradı Afet İşleri Genel Müdür Yardımcısı olan Cenap Arğon'un şirketi TİMAŞ'ın birlikte yaptığı işlerin kokuşu yıllardır ortaklık tutuyordu.

Burjuva iktidarlarının Sonucu: Kuyruk ve Kıtık

DÜZELTME

YURUYOŞ'un 128. sayısında arkadaşımız Zeki Kılıç'ın "Anti Faşist Güçlerin Zaafı ve Görevlerimiz" başlıklı yazısında bir diğeri hatası sonucunda bazı kelimeler düğmüş, önemli bir anlam kayması meydana gelmiştir. Yazının üçüncü sütunundaki "itici gücü, motoru kitle örgütleridir" biçimindeki cümle, "itici gücü, motoru parti ise, etkin araçlarından biri de kitle örgütleridir" olacaktır. Düzeltir, okurlarımızdan ve Zeki Kılıç'tan özür dile-
riz.

BİRLİK, MÜCADELE

Görüşmelerden Bir An: Mızıkkılar Zararlı Çıkacak

Fransa'da "Sol Birlik" in Ortak Hükümet Programını güncelleştirme konusu, bu yıl başından itibaren gündeme girmişti. Konu üzerinde taraflar arasında doğrudan görüşmelerin başlamasının üzerinden de oldukça uzun bir zaman geçti. Yaz aylarında partilerin yetkili delegasyonlarınca sürdürülen görüşmeler, son ve kesin düzenlemenin yapılacağı liderler toplantısında tıkanıklığa uğradı.

Ortak bir hükümet programı çerçevesinde birleşen Fransız Komünist Partisi, Sosyalist Parti ve Sol Radikaller Hareketi'nin, Mart ayında yapılacak genel seçimlerde çoğunluğa ele geçirmeleri beklenmekte. Seçimlere az bir zaman kala ortaya çıkan durum karşısında, bu durumu anlayabilmek için önce geçmiş gelişmeleri kısaca hatırlamak gerekmektedir.

"Sol Birlik" in temelleri 15 yıl öncesine uzanmakta. Birlik yolunda ilk adım FKP tarafından Fransa'da sosyal demokratlar, sınıfsal işbirliğinden ayrılarak, işçi ve emekçi sınıfların çıkarları yönünde ortak bir çalışma için yapılan bir çağrı ile atıldı. "Ortak Hükümet Programı" fikri de yine FKP tarafından ilk defa 1964 yılında gündeme getirildi. Amaç, tekelci büyük burjuvazi karşısında tüm emekçi halkın yararına mücadele edecek bir sol birlik oluşturmak olarak belirlendi.

Bu girişimlerin sonucunda 1972 Nisan ayında FKP ve SP arasında "Ortak Hükümet Programı" imzalandı. Daha sonra, ek bir protokol ile Sol Radikaller Hareketi de bu programa katıldı. Ortak Program kesinlikle FKP'nin kendi programı değil. Ortak Program'ın amacı geliştirmiş 23 Eylül'de FKP Politik Bürosunun bildirisinde de belirtildiği gibi "emekçilerin çıkarları doğrultusunda, toplumsal ilerleme, ekonomik ve politik demokrasi, ulusal bağımsızlık, barış ve silahsızlanmayı" sağlayabilecek "yeni bir politika"nın hükümet politikası haline gelmesi.

Geçtiğimiz yılların pratiği, Ortak Program'a ulaşmanın kolay olmadığı gi-

bi, bu program çerçevesinde "Sol Birlik" i sürdürmenin sorunsuz gerçekleşmediğini gösterdi. Yine pratikte, Sol Birlik'in sorunlarının çözümünün her zaman FKP'nin gayretleri ile gerçekleştiği biliniyor. Ortak Program'a dahil partiler arasında sorunların olması çok doğal. Çünkü birliği oluşturan partilerin nitelikleri birbirlerinden çok farklı. Ancak, emekçi yığınlarının gereksinimlerine cevap verebilecek bir konuma ulaşma sorunu tüm demokratik, ilerici güçlerin

birliğini nesnel olarak zorunlu kılmakta. Bu olguyu göz önünde tutan FKP, sorun çıktığı zaman bir yandan ortaklarına olumlu çözüm önerileri getirmiş, diğer yandan ise başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere durumu açıklayan kitlesel eylemlerle, Sol Birlik'in niteliğini korumayı şimdiye kadar başarmıştır. Her şeyden önce Sol Birlik Partileri toplumsal gelişmeye ters düşmemek için, kendi tabanlarını yitirmemek için birliği boz-mamak zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca,

Sol Birlik'i temelleri üzerinde tutan FKP'nin, şimdiye kadar gerektiğinde ortaklarını kıyasıya eleştirmekten çekinmediği de bilinmektedir. Çünkü FKP için "Birlik" tek başına bir amaç değil. Birlik, ancak, büyük sermaye iktidarının egemenliğine son verecek, emekçi kitlelerin özlem ve çıkarları doğrultusunda "demokratik değişimleri" gerçekleştirmeye amaçladığı sürece FKP için söz konusudur.

Bugün, Sol Birlik ve onun Ortak Hükümet Programı derinleşen ekonomik ve

DAC: Sosyalizm Yolunda

Alman Demokratik Cumhuriyeti, 7 Ekim 1949 tarihinde kuruldu. İşçi sınıfı, başta köylülük olmak üzere aydınlar ve tüm emekçi tabakaların desteği ile iktidara geldi.

O dönemde, yani 1949'da, işçi ve köylülerin bu genç devleti üzerinde yapılan tahminler çok çeşitli idi. Komünistlerle birlikte tüm ilerici ve demokrat güçler Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluşunu gerek Alman halkının gerekse Avrupa'nın tarihinde bir dönüm noktası olarak nitelerken, Federal Almanya'da revaçta olan tahminler değişikti: Bu devlet 100 gün bile yaşayamaz, 1950 yılını göremez.

Kim haklıydı? Tarih bu soruyu çoktan yanıtladı. Tarihi gelişimin bilimsel ışığı altında, genç devletin kurucuları olan emekçiler, Alman toprakları üzerinde işçilerin ve tüm emekçilerin devletini kurarak zafere ulaşmışlardı. ADC'nin kuruluşunda, Sovyetler Birliği halkının faşizme karşı yürüttüğü yiğit mücadelenin çok büyük payı vardır kuşkusuz. Sovyet ordusunun ve faşizme karşı olan diğer güçlerin zafere, Alman halkını nazi barbarlığından kurtarmıştır. Saldırganların, kitle katliamlarının suçluları Almanya'nın doğusunda etkinliklerini bütünüyle kaybetmişler, silinmişlerdi. Böylece, Alman emekçileri, Sovyetler Birliği'nin güçlü desteği altında Alman tarihinde ilk sosyalist devletin kuruluş koşullarını yaratmışlardı.

İşçi ve köylülerin bu devleti, aynı zamanda, Alman işçi sınıfı ile onun marksist-leninist partisi öncülüğünde emperyalizme ve savaş karşı barış, demokrasi ve sosyalizm için birleşen tüm demokrat güçlerin uzun süren mücadelesinin bir sonucu olmuştur.

Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg ve Ernst Thaelmann gibi unlu işçi sınıfı militanlarının mücadeleye yoldaş olan Wilhelm Pieck ilk devlet başkanı oldu. Eski sosyal demokratlardan ve Almanya Komünist Partisi ile Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin birleşmesinden sonra Wilhelm Pieck ile birlikte Sosyalist Birlik Partisi başkanlığı yapan Otto Grotewohl Başbakanlık görevini üstlendi. Önde gelen bu devlet adamlarının kişiliğinde şu gerçek te somullanıyordu: ADC halkı, tüm ilerici ve demokratik güçler geçmişten büyük dersler çıkarmışlardı. İsteklerini, işçi sınıfının birleşik gücü ile yeni bir toplum yaratmak yolunda belirlemişlerdi.

ADC'nin 17 milyon yurttaşı, geçtiğimiz çeyrek yüzyıl içinde, emekleri, çalışkanlıkları ve yaratıcı düşünceleri ile Alman halkının tarihinde yeni bir bölüm yazdılar. ADC'nin kuruluşu ile Avrupa'nın yurğünde, dünyanın dikkatlerini üzerinde toplayan ve sosyalist sisteme sürekli sıkı bağlar içinde bulunan bir devlet oluştu. Sosyalist devletler topluluğuna kardeşçe bağlılığı, bunların desteği ve özellikle Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Örgütü sayesinde ADC bu-

gün daha da güçlüdür. Sosyalist toplumun kuruluşu yolunda kararlı bir biçimde yürümektedir.

ADC'deki gelişmiş sosyalist topluma yeni bir şekil verme dönemine girildiği 1971 yılındaki Sosyalist Birlik Partisi 8. Büyük Kongresi'nden bu yana ADC bütün alanlarda büyük başarılar elde etti.

Sosyalist Birlik Partisi birinci sekreteri Erich Honecker işçi sınıfı partisinin amacını şu şekilde formüle ediyordu: "İşçi sınıfının ve diğer tüm çalışanların çıkarlarına olan her şey yapacaktır. Bu sosyalizmin amacıdır. Bizler bunun için çalışıyor ve mücadele ediyoruz."

Geniş kapsamlı bir sosyal-politik programın ilkeleri ışığında, ekonomik gelişme son yıllarda sağlam ve sürekli temellere oturmuştur. 1949'dan bu yana halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyi sürekli yükselmektedir. Her ADC yurttaşı günlük yaşamından bilmektedir ki, maddi üretimdeki her ileri adım dolaysız olarak kendisinin ve ailesinin yaşamını etkilemektedir.

Uygulanmakta olan programın ana noktası ana konut yapımı, ADC yurttaşlarına daha iyi bir yaşam düzeyine kavuşturmuştur. Yaratıcılık, kişisel verim gücü ve toplumsal sorumluluk sosyalist üretim düzeninde, halkın mutluluğuna ve maddi yaşam koşullarını sürekli olarak artırmaktadır.

7 Ekim'de kuruluşunun 28. yıldönümünü kutulacak olan ADC, gelecekteki yıllara daha bir güvenle bakmaktadır.

DEMEKTİR

politik bunalım koşullarında Fransa Halkı'nın çoğunluğunun desteğini kazanmış durumda. Birlik politikasının korunmasının, birlik içinde yer alan tüm partilerin çıkarları doğrultusunda olduğu, her birinin ayrı ayrı güçlenmekte oldukları somutta görülmekte. 1978 Mart ayında yapılacak genel seçimlerde Sol Birlik partilerinin Ortak Hükümet Programını uygulayacak çoğunluğa erişmeleri büyük bir olasılık. Ancak, Ortak Hükümet Programı 1972 yılında oluşturuldu. Programın yeni gelişmeler ışığında gözden geçirilmesi, geniş emekçi kitlelerin gereksinimlerine cevap verecek biçimde güncelleştirilmesi gerekiyor. Bu zorunluluk göz önüne alınarak, güncelleştirme önerisi ilk olarak FKP tarafından ortaya atıldı. FKP, güncelleştirme önerisini programda yapılmasını istediği değişiklikleri somut olarak belirleyerek tartışmaya sundu. Öngörülen değişiklikler bir yandan SP ve SRH'e öneri olarak ulaştırılırken, diğer yandan da kitlelerin tartışmasına açıldı. Partiler arası görüşmeler sürdürülürken, FKP düzenlediği kitle toplantılarla önerilerini ve nedenlerini emekçi kitlelere açıklamakta, onların da görüşlerini almaktaydı. FKP Ortak Programın güncelleştirilmesi yönünde öneri sunmakla yetinmedi, Sol Birlik hükümeti kurulduğunda, Ortak Programın uygulanması için gerekli kaynakları ve maliyetleri somut rakamlarla saptayıp, alınacak önlemlerin takvimiyle birlikte açıkladı. Sol Birlik'in öbür partileri, güncelleştiriminin gerekliliğini temelinde hiç bir zaman red etmediler. Ancak, bu konuda görüşme tarihini ertelemeye çalışarak, uzun süre somut öneri sunmadılar ve tartışmadan kaçındılar. Bu tutumda sözkonusu partilerin sınıfsal konularını görmemek olanaksız. Gerçekten de bu partiler sürekli olarak net tavırlar almakta kaçınmakta, büyük sermayenin anti-komünist propagandasının etkisinden tümüyle kurtulamadıklarını çeşitli olaylarda göstermek-

teydiler. Bu partilerin büyük sermayenin kendilerine göz kırpan yaklaşımı girişimlerinden etkilenmediklerini söylemek gerçekten zordur. Aslında daha 1974 Başkanlık Seçimlerinde, Giscard d'Estaing SP ve SRH ile ileride bir koalisyen oluşturabilme umudunu koruduğunu açıklanmıştı.

Bugün, Ortak Program'ın güncelleştirilmesi görüşmelerinin yarıda kesilmesinden anlaşılır, SP ve SRH'in yaklaşan seçimler ve ufukta görünen iktidar olasılığı karşısında, FKP'yi güç duruma düşürmeyi hesapladıklarıdır. Böylelikle Ortak Programdaki yükümlülüklerinden geriye dönüş yapmak istemlerini gerçekleştirebileceklerini, FKP'nin seçimler öncesi buna yanaşmak zorunda kalacağını düşünmektedirler. Ancak, şimdiye kadar ki deneyimler, FKP'nin hükümet olmayı, yalnızca hükümet olabilmek için istemediğini de açıkça göstermiştir. Komünistlerin, katılacakları bir hükümetin, Fransa Halkı'nın köklü demokratik değişim özlemlerine cevap verecek somut bir programa dayanmaması halinde, her ne pahasına olursa olsun birliği sürdürmeye yanaşmayacakları şimdiden söylenebilir. Ancak, Birlik sorunu FKP için geçmişte olduğu gibi bugün de bir mücadeledir. FKP'nin mücadele alanını terketmesi de beklenmemelidir. Kesilen görüşmeler karşısında FKP'nin her sefer olduğu gibi yine işçi ve emekçi kitlelerin hakemliğine başvurması doğaldır. Daha şimdiden Parti'nin günlük gazetesinde, görüşmelerin zabitleri aynen yayınlanmıştır.

Bugün için görüşmelerin kesilmesi, Sol Birlik'in dağıldığı anlamına gelmez. Ancak böyle bir olasılığın Fransa'nın tüm emekçilerinin büyük zararlar görmeleri ve mücadelenin önemli, mevzelleri yitirmesi sonucunu vereceği açıktır. Yine böyle bir durumda, SP ve SRH'nin toplumdaki saygınlıklarını yitirmeleri, FKP'nin ise bunalımdan salınması genişleterek güçlenip çıkması beklenmelidir.

İleri Adımlar

Honecker: Halkı ile Elele

GÜNEY AFRİKA: İşçi sınıfı ırk ayrımını tanımıyor

İrk Ayrımına Karşı Etkin Mücadele

GÜNEY AFRİKA'DA İRKÇİLİĞE KARŞI DİRENİŞ HAREKETLERİ ÖNEMLİ BOYUTLAR KAZANDI. BU MÜCADELENİN TEMEL YÜRÜTÜCÜSÜ, İRK AYIRIMI TANIMAYAN GÜNEY AFRİKA'NIN İŞÇİ SINIFI. SİYAH - BEYAZ - MELEZ TÜM İŞÇİLERİN BİRLİKTE YÜRÜTTÜKLERİ BU MÜCADELE İLE İLGİLİ OLARAK AFRIQUE ASIE DERGİSİNİN GÜNEY AFRİKA'LI BEYAZ İRK'TAN BİR SENDİKA ÖNDERİ, DAVID HEMPSON İLE YAPTIĞI GÖRÜŞMEYİ OKURLARIMIZA AKTARIYORUZ.

David Hempson, 1973 yılında Durban'da gerçekleştirilen genel grevin önde gelen örgütleyicilerinden birisi. Bugün mücadelesine ülkesi dışında, sürgünde devam ediyor.

* Durban grevleri kazandığı boyutlarla herkesi şaşkınlığa uğratmıştır. Bu grevin politik yansımalarından kısaca söz eder misiniz?

* Bu grevler, uzun bir suskunluk döneminden sonra gerçekleştirilen çok büyük kitle hareketleridir. Tüm ülkede, özellikle lüman ve tekstil işçileri arasında önemli yankılar doğurdu. Hükümetin izin verdiği melez sendikalarına dayanarak siyahların da katılabileceği sendikalar kurmak istemiştik. Kapatılan eski sendikaların bütün üyeleri bu sendikaya katıldılar. Başlangıçta ücret artışları sağlamak için başlattığımız iş durdurma eylemleri kısa zamanda genel bir greve dönüştü. Yasalarla yasaklanmış olan bu genel grevi bastırılmak için polis hergün müdahalede bulunuyor, ve baskı yapıyordu. Bu nedenle temel hak talebimiz sendikal hakların, özellikle siyah ırktan işçilerin sendikalaşma hakkının tanınmasına dönüştü. Bu durum hareketin doğrudan politik bir görünüm kazandığını gösteriyor. Bu grev sonucu bir çok sendika yöneticisi ve işçi hapседildi. Birçoğu hâlâ yargılanmalarını beklemekte.

* Bu tip çatışmalarda yabancı sermayeli şirketlerin işçilere karşı tavırda farklılıklar var mıdır?

* Kendi sektörümüzde Fransız sermayeli bir dokuma fabrikası vardır. Bu Fransız şirketinin yönetimi de tüm Güney Afrikalı işverenlerden farklı davranmıyor. Aynı ırklı yasalardan sonuna kadar yararlanmakta hiç tereddüt etmemektedir.

* Güney Afrika'da izlediğimiz öğrenci hareketleri ile sendikal mücadelelerin ilişkileri nedir?

* Gençlerin başkaldırı hareketleri önemli boyutlar kazandı. Bu hareket, mücadeleye muhakkak ki devam edecektir. Ancak uzun dönemde temel direniş gücü işçi sınıfıdır. Esasen 1976 olaylarından sonra gençliğin bir kesimi işçi sınıfı hareketiyle uyum aramaktadır.

* Beyaz patronlar ve onların hükümetleri zaman kazanmak ve bu arada ABD hükümetinin görünüşteki baskılarını hafifletmek için siyah ırktan işçilere sendikalaşma hakkı tanıyabilir mi?

* Evet, bu olasılıktır. Ancak, daha önce yarısi işçiler tarafından diğer yarısi da yönetime atanan "İrtibat komiteleri"ni kullanarak sendikal alanı şimdiden kapatmak istemektedirler. Hintli ve melezleri bir araya toplayan, patronlara doğrudan bağlı paralel sendikalar aracılığıyla şimdiden bu tuzaklarını uygulamak çabasındadır. Bu sarı sendikalar dışındaki girişimler ise engellenmekte. Geçen yıl Kasım ayında özerk bir sendika kurmak isteyen 80 sendikacı tüm kamu haklarından yoksun bırakıldılar. Başta beyazların olmak üzere Hintli ve melezlerin mevcut sendikaları siyah ırktan işçilerin sorunlarına yeterli ilgiyi göstermiyorlar. Ancak, tüm bu olgulara ve resmi ırk ayrımı politikasına rağmen siyah ırktan işçiler hedef şaşırılmayarak beyaz ırka karşı mücadele edebileceklerine, kapitalizme karşı mücadeleye giderek artan sayılarda katılmaktalar. Böylelikle sistemin temellerine gerekli darbeyi vurarak ırk ayrımı politikasına karşı da etkin mücadeleyi vermiş olmaktadır.

NECATİ ZEKERİYA. YUGOSLAV EDEBİYATININ ÖNDE GELEN İSİMLERİNDEN BİRİ. TÜRKİYE'DE ÇEVİRİLERİ VE ÖZELLİKLE ÇOCUK EDEBİYATI ALANINDAKİ YAPITLARI İLE TANIYOR. BİR SÜRE ÖNCE YUGOSLAVYA'DA DÜZENLENEN "ŞTRUGA ŞİR GECELERİ"NDE BULUNAN ARKADAŞIMIZ İSMAIL GENÇTÜRK'ÜN NECATİ ZEKERİYA İLE YAPTIĞI SÖYLEŞİYİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

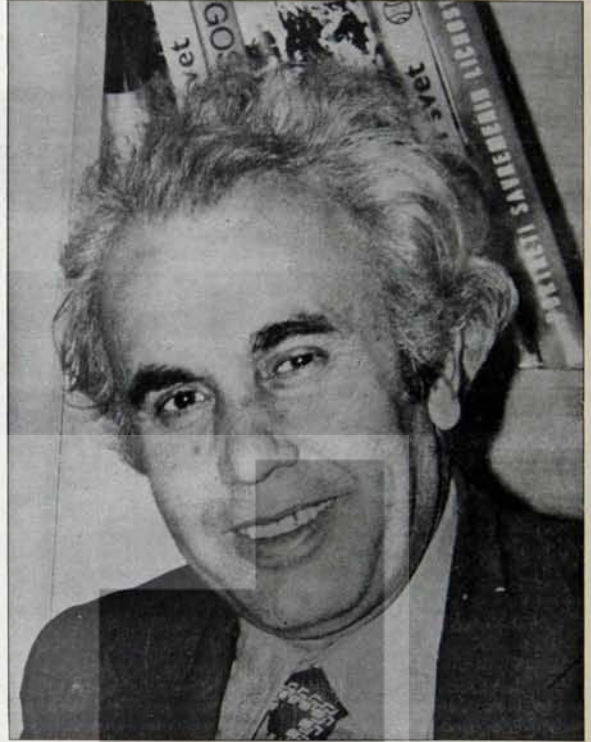
NECATİ ZEKERİYA İLE SÖYLEŞİ

* Sizi Türkiye'de yayınlanan çeviri ve yapıtlarınızdan tanıyoruz. Ayrıca, Türk yazını iyi izlediğiniz kanısında. Bu bakımdan bugünkü Türk yazınının genel görünümü sizce nedir?

☆ Türk yazınının genel görünümü üstüne yargı vermek, kuşkusuz çok güç bir iş. Neden? Türkiye'de son yıllarda, hele almıştın sonra çok betik yayınlanıyor da ondan. "Varlık", "Türk Dili", "Soyut", "Sanat Dergisi", "Dönemez", "İlgaz", şimdi de "Türkiye Yazıları", daha önceleri de "Yeni Dergi", "Papius", "Türkiye Defteri", "A", "Yansıma" ve öteki dergileri izleyerek ve başlıca şiir ve öykü betiklerini, romanları okuyarak Türkiye yazını için edindiğim genel izlenim şudur: Türkiye yazını, şiiriyle, öyküsüyle, romanıyla yüksek bir sanat-estetik katededir. Diliyle, anlatımıyla, biçimiyle, özülü özgün sayılabilir. Türk yazınının özgünlüğü, halkın yaşamını, Türkiye'nin tarihi, ekonomik, sosyal hatta politik koşullarını yansıtmadan iletilmektedir. Geleneklere saygı göstererek, toplumun sorunlarına, kişi oğlunun alın yazısına dönük olması, kanımca, Türk yazınının en soylu, en kalıcı, en değerli yanı. Türk yazınına daha geniş çapta Avrupa'ya, hatta dünyaya tanıtılmak zamanı gelmiştir, geçmiştir bile.

* Çocuk yazınıyla içli-dışlı birisi olarak, bu konuda bugüne dek yapıtların yeterli olup olmadığını, bundan sonra yapılması gerekenlerin, önerilerinizin neler olduğunu merak etmekteyiz. Anlatır mısınız?

☆ İzlediğim kadarıyla, son birkaç yılda Türkiye çocuk yazını, bir rönesans yaşamaktadır. Büyük şiiri, öyküsü, romanı olan Türk yazınının, büyük bir çocuk yazını ortaya koyacağına inanıyordum, öyle de oldu. Yayıncılarım, daha önceleri "Doğan Kardeş", "Varlık", "Arkin", "Milliyet" ve bu an aklına gelmeyen daha bazı yayınevlerinin, şimdi de "Koza" hele "Cem" Yayınevinin "Arkadaş Kitapları", çocuk yazınına kapılarını açması, güçlü bir Türkiye çocuk yazınının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Zaman zaman düzenlenen yarışmalar da, bu yazının gelişmesini körüklemiştir. "Daha neler yapılmalıdır?" sorunuza gelince, ben ancak Yugoslavya'da bazı girişimleri, elde edilen sonuçları belirtebilirim. Yayınevleri, yılın en güzel çocuk betiğine de ödül verebilir. "Milliyet" gibi, daha bazı büyük yayınevleri sağlam yapıtı, baştan sonuna dek çocuk yazınıyla içeriği olan çocuk dergileri yayımlayabilir. Dahası, yalnız çocuk yazınına inceleleyen, çocuk yazınına düşündüren estetik-sanat sorunlarıyla yazılmış incelemeleri, eleştirileri,

çelişmeleri yansıtan kuramsal çocuk yazın dergileri hazırlanabilir, TV'de sürekli olarak öykülerden, romanlardan yayınlar sergilenebilir; çocuk yazınıyla ilgili festivaller, gösteriler, ilk ve orta okullarda da çocuk yazarlarıyla sürekli şiir ve yazın karşılaşmaları düzenlenebilir. Çocuk yazını, hele dergileri aracılığıyla geniş okur kitlelerini sağlamakta önemli bir etkidir. Yugoslavya'da bazı dillerde, örneğin Sırp-Hırvatça bazı çocuk yazın dergileri, örneğin Sarayovada'kiler (Saraybosna'dakiler) bazen 500 bin tiraj yapmaktadır. Değerli çocuk yapıtlarının, özgün yapıtların ilk ve orta okul öğrencileri tarafından lektür (yardımcı) betik olarak okunması, Türk çocuk yazınına daha da yüksek bir aşamaya ulaştırılmış olacaktır kanısındayım. Öğrenciler, en büyük okur ordusudur çünkü.

ama Türk okurunun yine de Yugoslav yazını için genel bir bilgisi var diyebiliriz. Bazı adları söylememi istiyorsunuz, çok uzun bir liste olur bu. Şimdilik, Miroslav Kırleja'yı anmak isterim. Bugüne dek, Türkiye'de onun yapıtlarının çevrilmeyişi, kanımca Türk okuru için büyük bir kayıptır.

* Halen üzerinde çalışmakta olduğunuz yapıtlar ve çeviriler hakkında bilgi verir misiniz?

☆ Yakınlarda "Bizim Sokağın Romeo ve Juliet'i" adlı bir çocuk öyküleri betiğini tamamladım. "Orhan'ın Güncesi" adlı yeni bir yapıta başladım. Balkan Ulkeleri Şiir Antolojisi için Türk şiiri bölümünü ve Bosna Öyküleri Antolojisi'nin hazırlanmakta ve Çağdaş Yugoslav Şiir Antolojisi'ni tamamlamaktayım.

* Yugoslavya'da ve özellikle Makedonya'da yaşayan Türk çocukları için, çocuk yazınının durumu nedir? Bu konuda neler yapılmaktadır?

☆ Yugoslavya'daki Türk çocuk yazınının durumunu, Yugoslav çocuk yazınının durumundan ayrı düşünmek, yanlış olur. Gelişmiş bir çocuk yazınıdır, şür ve kısa öykü önde gelmektedir. Son yıllarda çocuk oyunları da yazılmakta, Üsküp Halklar Tiyatrosu'nda sahnelenmektedir. Aşağı yukarı otuz yıldan bu yana çıkmakta olan "Sevinç" ve "Tomurcuk" çocuk dergileri, Yugoslavya'daki çocuk yazınının gelişmesine geniş bir olanak sağlamıştır. Üsküp "Birlik" ve Priştine "Tan" gazetelerinin de hazırladıkları özel çocuk sayfaları çocuk yazınımıza yardımcı olmaktadır. Türk yazarlarının yapıtları, son zamanlarda Yugoslavya'da konuşulan öteki dillere, hatta Avrupa dillerine de çevrilmekte, böylece Yugoslav Türk çocuk yazını varlığını daha geniş çapta duyuruma olanaklı sağlamaktadır.

Türkü

Türkülerle geçeceğiz bütün meydanlardan
Türkülerimiz mavzer namlusu gibi yalın
Türkülerimiz kavuşan eller kadar sıcak
İnancımızı ve büyük gücümüzü anlatacak türkülerimiz

Türkülerle geçeceğiz bütün meydanlardan türkülerle
Halaylar kececeğiz kolkola girip binler onbinler
Meydanlar ki yüreklerin erdiği potadır
Meydanlardan dökülür yürek kardeşlik kalbına yoldaşlık kalbına
Ve önce meydanlarda ışır güneş
Zaferi taşıyan bayrak önce meydanlarda dalgalanır

Türkülerle geçeceğiz bütün meydanlarından yeryüzünün
Topukların altında ezer gibi akrebi hınçla geçeceğiz
En ücra köşelerden silene dek gölgesini faşizmin
Ve çakallar korkularından ısırp koparacak dillerini

Türkülerle geçeceğiz bütün meydanlardan
Türkülerimiz mavzer namlusu gibi yalın
Türkülerimiz kavuşan eller kadar sıcak

Yarın güzel olacak
Yaşamak insanca - en güzel Türkü
Dünya
Zaten bir büyük meydan

Ahmet AKSOY

HALKIN SAĞLIĞI

SSCB, 1980 MOSKOVA OLİMPİYATLARINA HAZIRLANIYOR. SOVYET HALKININ OLİMPİYAT HAZIRLIK LARI GENEL OLARAK KİTLE SPORUNA VERİLEN ÖNEM VE BU ÖNEM DOĞRULTUSUNDA ATILAN ADIMLARLA BİRLİKTE SÜRÜYOR. SOYALİST ÜLKELER SPORU, BİREYSEL BİR ÜSTÜNLÜK SERGİLE-NİŞİ YA DA BEYİN YIKAMA YÖN-TEMİ OLARAK DEĞİL, İNSANIN SAĞLIK VE DOYUMUNDA BİR ARAÇ OLARAK GÖRÜYÖRLAR. BU NEDENLE, BÜTÜN SOYALİST ÜLKELERDE OLDUĞU GİBİ SSCB' DE DE SPORUN ÇOK GENİŞ KESİM- LERE, ÇEŞİTLİ YAŞTAKI İNSAN- LARA YAYILMAYA ÇALIŞILDIĞI GÖRÜLÜYÖR. SSCB BAKANLAR KURULUNUN YÖNETİMİNDEKİ SOVYET SPOR KOMİTESİ BAŞKA- NI SERGEİ PAVLOV, BU KONUDA- Kİ GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLIYOR.

Spor, Sosyalist Toplumda İnsanın Gelişme Aracıdır.

Sergei PAVLOV

Bir dergide, uzun yaşama sorunları üzerinde çalışan iki bilim adamının tartışmaları yayınlandı. Biri, yaş ortalamasının büyük oranda artmasından bahsetti, diğeri ise şunları söyledi: "Ne kadar uzun yaşarsak hastalıklara o kadar açık oluruz. Sorun hayatı uzatmak değil, fakat sahip olduğumuz uzun hayat boyunca verimli bir etkinliği sürdürmektir."

Sağlık uzmanları, bu sorunu teorik ve pratik olarak çözüyorlar. Fakat halkın uzun ve etkin bir yaşamı gerçekleştirmesi için pratik olarak tek bir yol var: Fiziksel eğitimin kitlesel hareketi

"Halkın sağlığı" formülünü, tek tek bütün bireylerin sağlığını ilgilendiren bileşenlerin toplamı olarak yorumluyoruz. Ve her bireyin sağlığı, sadece sisteminizin sağlık hizmetlerini değil, aynı zamanda tüm toplumu kucağına sağlık tedbirlerinin karmaşık bütününe de kapsayan önemli bir toplumsal görevdir. Bu tür bir program yalnızca bizim toplumumuzda yürütülebilir. "Sovyet yurttaşları sağlık güvencesi hakkında sahiptirler." (Sovyet Anayasasından) Bu kelimeler tüm yurttaşların fiziksel sağlığını, ruhsal ve fiziksel olarak uyumlu gelişimini ifade eder.

Bu, Devrimin ilk haftalarında ortaya çıkan bir dokümanı hatırlattı. Sovyet iktidarının kurulmasından 15 gün sonra Sovyet Devleti lideri V.I.Lenin ve Halk Eğitim Komiseri A.V. Lunacharsky Halk Eğitimi için Devlet Komisyonunu oluşturulan bir kararnameyi imzalamışlar. Komisyonun ilk dokümanlarından biri şunları söylüyordu: "İnsanlığın geleceği mücadelesini çocuklarımızın ellerinde yükseltmeliyiz ve bu eller güçlü ve güvenilir olmalıdır... Okullar çocuklarımızın ruhsal ve fiziksel gelişimine itina göstermelidirler ve jimnastik, spor, yüzme ve geziler bunun bir parçası olmalıdır..." Bu, ilk sağlık programıydı. Bu sonradan, şu anda toplumumuzun her yaşta toplumsal gruplarını kucağına ülke çapında bir hareket dönüştü.

Halkımız, önemli sporları ve yetenekli atletleri sevmektedir. Halk, onlarda, insanın fiziksel potansiyelinin bir ifadesini bulmaktadır. Fakat, terminolojimizde bazı kavram kargaşalıkları doğmuştur: "Önemli sporlar" kavramı, fiziksel hareketler türünden "önemli" sporların varlığını gerektirir. Gerçekte, bunun tersi doğrudur: 52 milyon insan veya ülkedeki her beş kişiden biri, 220 bin gruptan birinde, eğlence türünden sporlara etkin olarak katılmaktadır. Hepimiz, Sovyet halkının sağlığıyla ilgili karar çerçevesinde mücadele ediyoruz.

Sovyetler Birliğinde fiziksel eğitim, devlet ve kamu kurumlarının ortak amaçları arasındadır. Devlet, ilgili bakanlık ve kuruluşlar aracılığıyla öğrencilerin, yetişkinlerin spor ve fiziksel hareketlere düzenli bir şekilde katılmalarını örgütler. Yalnızca eğitim kurumlarında, fiziksel eğitim programı 37 milyondan fazla insanı içine alır. Bundan başka, gençler için geniş bir spor okulları şebekesi kurulmuştur, fakat bunlar kamu kuruluşları tarafından finanse edilmektedir (özellikle sendikalar tarafından). Bu kurumlar işyerlerinde, eğitim alanlarında ve çevre bölgelerde de sportif faaliyetleri yönetmektedirler.

Toplumumuzda, fiziksel eğitimin önemli bir belgesi, 1972'de yürürlüğe giren Tüm Birliğin Fiziksel Eğitim Programı'dır. Bu program, Sovyetler Birliğinde geçmiş nesillere hizmet eden ve 1930'da hazırlanan programın devamıdır. Yeni programda, normlar 10-60 yaş arasında olan beş ayrı grup için oluşturulmuştur.

Bugün için fiziksel eğitim ve sporun her Sovyet ailesinin yaşamının bir parçası olduğu söylenebilir. Bu, geniş olanaklar sağlandığı için böyledir. Örneğin 30 bin - 50 bin kişilik bir yerleşim bölgesi kurulabilir için bir stadyum, bir jimnastik salonu ve yüzme havuzu yapılması zorunludur. Ülkemizde spor meraklıları için 3200 büyük stadyum, 63 bin jimnastik salonu, 1300 yüzme

havuzu ve 400 binden fazla oyun sahası vardır. Bütün bu olanaklar ve donanımlar ücretsiz olarak karşılanmaktadır.

Fiziksel eğitim hareketi kendi başına bir amaç olmasa bile hayati bir gereksinimdir. İncelemeler şunu göstermiştir: Fiziksel eğitim ve spora uğraşan 35-40 yaş arası insanlar, spora ilgilenmeyenlerden 5-8 kez daha az hastalıkla yüz yüze gelmektedir. Bu yüzden ki, turizm gelişmesine, sağlık kamplarının genişletilmesine, sağlık gruplarının oluşturulmasına, yani orta yaşta ve ihtiyar insanların fiziksel faaliyetlere katılmalarına özel dikkat gösteriyoruz.

Fiziksel eğitim hareketinin kapsamının coğrafi olarak büyüdüğünü severek söyleyebiliriz. Spor, günümüzde ülkenin en uzak bölgesine kadar ulaşmıştır. Birlik cumhuriyetlerinin hepsinin fiziksel eğitim meraklıları ve yetenekli atletleri vardır. Örneğin, Özbekistan'da 14.500.000 nüfusun 3.000.000'u sportif faaliyet içindedir. Birçok kolektif-çiftlik takımları cumhuriyet ve birlik çapındaki şampiyonalara katılmaktadırlar ve cumhuriyet içindeki şehir ve kasabalarda yüzlerce stadyum ve yüzme havuzu, 1.500'ten fazla jimnastik salonu ve birçok oyun sahası vardır.

Yetenekli uzmanların yetiştirilmesi, ülkemizdeki fiziksel eğitim hareketinin başarısı için önemli bir etkenidir. 23 Enstitü, 26 fiziksel eğitim okulu, 68 fiziksel eğitim kurumu ve 77 adet öğretmen yetiştirilen kolej yolda toplam 28 bin spor uzmanı yetiştirmektedir. Bütün enstitüler, öğretmenlik niteliklerini yükseltmeye yarayan bölümlere sahiptirler.

1980'e kadar, fiziksel eğitim hareketi, 55-57 milyon arasında insanı kucağına alacak, 18-19 milyon insanın sağlık testlerinden geçecek ve 15-16 milyon spor meraklısı lisanslarını alabilecekler. Yüzlere stadyum ve yüzme havuzu ile binlerce jimnastik salonu inşa edilecektir. Bütün bunlar SBKP 25. Kongresi tarafından kabul edilen ülkemizin ekonomik ve toplumsal gelişimiye uyum içindedir.

SSCB'de fiziksel eğitim sistemi bilimseldir. Fiziksel eğitimi içeren metodolojik prensipler, insan vücudunun özelliklerini göz önüne alır ve insanların çalışmalarında sıhhatli, ruhi açıdan yeterli ve yetenekli olmalarını sağlar. Yöntemlerimizin etkinliği uluslararası alanda onaylanmıştır. Geçen birkaç yıl içinde yüzlerce Sovyet spor uzmanı, fiziksel eğitim alanında yabancı ülkeler personelinin eğitim ve yabancı takımları çalıştırmak için davet edilmişlerdir. Diğer taraftan, herhangi bir fiziksel eğitim sisteminin sürekli bir ilerleme içinde olması gerektiğini biliyoruz. Bunun içindir ki, bu alanda diğer ülkelerin deneyimlerini inceleme fırsatlarını kaçırmıyoruz.

1980 Moskova Olimpiyatlarının hazırlıkları, ülkemizdeki sportif hareketi yeni görevler yüklemiştir. Bu çeşitli yarışma ve turnuva şekillerini gündeme getirmiştir. Bu oyunların temel düşüncesi olan "Olimpiyat Oyunları yalnızca yarışmacılar için değildir" cümlesinde yatıyor. Temel amaç, daha fazla insanı spor dünyasına sokmak, barış ve arkadaşlığın yüksek ideallerini ifade eden Olimpik hareketin ilettilmesi için onları bilinçlendirmektir. Olimpiyatların, spora ilginin artmasına ve aynı zamanda, fiziksel eğitim hareketinin ilerlemesine katkıda bulunduğu tartışılmaz. Yeni ve restore edilecek sportif binaların inşaatı, sadece Moskova ve Tallin şehirlerinde değil, fakat ülke çapında daha önce görülmemiş boyutlarda başlamıştır.

Olimpiyatlara hazırlanan gençler, barış ve arkadaşlık içinde yaşamaya ve güçlü, süratli ve çevik biçimde yarışmaya olan özlemlerini bir kez daha göstereceklerdir. Bu tür yarışmaları takdir ediyor ve zaferlerimize seviniyoruz; çünkü bunlar her insanın uyumlu gelişimine yeni alanlar açan fiziksel eğitim sisteminizin başarısını kanıtlamaktadırlar.

BUNALIM VE YÜKLEDİĞİ GÖREVLER

Raşit KAYA

Günümüzde kapitalist dünyanın çok yönlü derin bir bunalım içerisinde olduğu gözler önüne serilmiş durumda. Söz konusu bunalımın özelliği başta sistemin niteliğinden gelen yapısal, ekonomik bir bunalım oluşunda. Ekonomik bunalımın mevcut sistem içerisinde çözümsüzlüğü ve giderek derinleşmesi, süratle politik, ideolojik, kültürel, sosyal bir bunalıma dönüşmesini de birlikte getirmekte. Görünüm, insanın insan tarafından sömürülmesine dayanan kapitalist sistemin temellerinin sarsıldığı, kapitalist sistem dışında köklü, gerçek değişimlerin nesnel koşullarının olgunlaşmakta olduğu.

Bunalım koşullarında tüm kapitalist ülkeler egemen güçlerinin tavırları da doğal olarak sarsılan egemenliklerini sürdürebilecek önlemler aramak ve uygulamaya çalışmak yönünde. Egemen güçler açısından sorun, bunalımın yükünün, kendi iktidarlarına en az sarsıntı verebilecek bir biçimde, işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yüklenmesini gerçekleştirmek. Emekçi kitlelerin bu tür politiklara karşı etkin mücadele verebilmelerinin temel koşullarından bir tanesi de bunalımı doğru tanımlayabilecek belirli gözlem ve saptamaların yapılması.

Bunalımın ortaya çıkışı, boyutları ve şiddeti kapitalist ülkelerin her birisinin özgül koşullarına; sosyal, ekonomik, politik gelişmişlik düzeylerine, emperyalist sistem içerisindeki konumlarına göre farklılıklar gösteriyor. Aynı şekilde, bunalımın sonuçları bir yandan ülkelerin özgül koşulları ile belirlenen üretici güçlerin gelişmesi, vb. nesnel koşullarla olduğu gibi, bu nesnel koşulların etkilerine bağlı olarak, ülkelerdeki politik güçler dengesi, ilerici, demokratik güçlerin örgütlülük düzeyi ve tutarlı mücadele verebilmeleri gibi öznel koşullar nedeniyle de önemli farklılıklar gösteriyor. Nitekim, bu farklılıklar nedeniyle, bunalım belirli ülkelerde, iktidardaki blok'un hegemonya bunalımı haline, ya da başka bir deyişle devletin krizi haline dönüşebilmekte. Bu olguyu örneklerle gözlemek olanaklı. İtalya ve Fransa'da bugün böyle bir durum olduğu söylenebilir. Ancak önemli bir başka gözlem de ekonomik bunalımın hegemonya bunalımı haline dönüşmesinin, ekonomik sorunların ağırlığı ile taşıdığı bağların mutlak olmadığı. Ekonomik bunalımın şiddetinin daha derin olarak hissedildiği İngiltere'de bunalım egemen sistemin köklü olarak kısa dönemde değişimine yol açabilecek bir görünüm ve boyut kazanamayıp, tutucu görüce kuvvetlenmelerine doğru gelişim gösterirken, ekonomik bunalımın etkilerinin görüce olarak az hissedildiği Fransa'da iktidar değişikliği olduğu yüksektir.

Bu olgu, kapitalist toplumlarda köklü toplumsal değişikliklerin nesnel koşullarının olgunlaştığını, sorunun, bunalımın yükünü taşıyan emekçi yığınlarının bu nesnel koşulların bilincine vararak eyleme dönüştürecek biçimde bunalımı algılamaları olduğunu gösterir. Kısaca ifade edilmek istenirse, bugünkü mücadelenin anahtarı ideolojik mücadele ve bu mücadelenin kazanacağı boyutlardır. Böyle bir saptama bunalım koşullarında verilecek ideolojik mücadele yöntemleri üzerinde düşünmeyi de zorunlu kılmaktadır.

POLİTİK VE DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNİN İŞLEVI

Bunalımın egemen büyük sermaye iktidarlarının hegemonya bunalımına dönüşüğü, toplumsal muhalefetin bir iktidar almaşığı yaratabildiği ülkelerde gözlemlenen, işçi sınıfının politik örgütleri başta olmak üzere sendikalar ve diğer demokratik kitle örgütlerinin, kitlelerin ekonomik bunalıma karşı tepkilerine toplumsal, kültürel, politik boyutlar kazandırabilme, bunların belirli hak istemleriyle somutlanması, klasik temsili demokrasi ve özgürlüklerin geliştiril-

mesi yanında yeni temeller üzerinde bu demokrasi anlayışına yeni boyutlar kazandırma uğraşı içerisinde olmalarıdır. Bu uğraşı iktidardaki blokun sosyal, ideolojik temellerinin daraltılması ve çatılmasını amaçlamaktadır. Bu olguyu başka bir biçimde anlatmak gerekirse, Devlet'in ideolojik aygıtları karşısında ve somut yaşam içerisinde mücadeleyi toplumun her kesitinde somutta sürdürebilmek ve kitleleri bu mücadelede katabilecek somut program ve çalışmalarını gerçekleştirebilmektir, söz konusu olan.

Böyle bir mücadele içerisinde gözden kaçırılmaması gereken bir başka olgu da büyük sermaye iktidarlarının ideolojik planda içinde buldukları durumdur. Günümüzde burjuvazi, ideolojik planda, dünya çapında, çok gerilemiştir. Büyük sermayenin bugünkü sistemi savunabilecek -ya da eleştirebilecek- ideolojik sistemler üretme yeteneği kalmamıştır. Ancak, burjuvazinin bunalım koşullarında elindeki olanak ve seçeneklerin iyi saptanması verilecek mücadelede büyük önem taşıyacaktır.

İDEOLOJİK MÜCADELENİN TUTARLILIĞI

Burjuvazi için, toplumu giderek kendi istediği koşullarda yönetemez duruma düştükçe, temel ideolojik sorun Dünya'nın, ülke sorunlarının bütünsellik içerisinde kavranabilmesini engellemek, bu yönde çarpıtıcı girişimlerde bulunmak olmaktadır. Ekonomik bunalım ile harekete duyarlı hale gelen geniş kitlelerin, ülkelerinin yönetim işlerinden bilgilendirilmeleri, gerçekleri, içinde buldukları durumun kaçınılmaz olmadığını görebilmeleri yönünde verilecek ideolojik mücadele, işçi ve emekçi kitleler için dayanılmaz yaşam koşullarının yaratıcısı tekeli büyük sermaye iktidarından kurtuluşun önemli bir ön koşuttur. Tutarlı bir ideolojik mücadele ise burjuvazinin ideolojik propagandası karşısında ekonomik bunalımın boyutlarının kitleler gözünde politik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla bütünselliğe kavuşturulmasını gerektirir. Bunalım ancak bu koşullarda sistem, iktidarın hegemonya krizi haline dönüştürülebilir ve iktidardaki blok çöktürülebilir.

Bu yönde verilecek mücadelede, başta sendikalar ve diğer mesleki örgütler olmak üzere demokratik kitle örgütlerine büyük görevler düşmektedir. Bu örgütlerin kendi kitlelerinin somut sorun ve özelemlerinden hareketle ulaşabilecekleri kitleleri, sorunların temelindeki bütünselliği göstererek, sosyal, kültürel hak talepleri, somut çözüm önerileri ile donatarak harekete geçirebilmeleri gerekmektedir. Bu yapılmadan, soyut sloganlarla yayımlanan bildiri ve demeçler altındaki imza sayısı ne kadar artarsa artsın gerçek mücadele alanı boşlanmış olacaktır. Bu durumda egemen sınıflar temsilcileri, daha çok şeylerin önce altını sonra da üstünü çizebileceklerdir. Ancak sürekli faşizm tehlikesi, dayanılmaz yaşam koşulları ve yaklaşan yerel seçimler perspektifleri içerisinde bu örgütler, burjuvazinin kaba baskılarına yığılma göğüs gerebildikleri gibi, ideolojik saldırılarına da alçak gönüllü, özveriyle çalışmalarıyla karşı duracaklardır, durmalılardır. Her halde, işçi sınıfının politik örgütü kendine düşen görevleri en tutarlı biçimde yerine getirmeye devam edecektir.

